

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SCLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velika
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredniti po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisni se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravnistva šte. 329

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Čekov
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inšerate, Sarajevski 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Od danes do jutri.

Pred meseci je renimirala vlada po svojem časopisju, da bo za saniranje naše gospodarske krize izdelala poseben program in sicer zelo temeljit in dalekosežen program. Razveselilo nas je, da je vlada končno vsaj prišla do spoznanja, da je potreben tak gospodarski program (kar je, mimogrede omenjeno, dr. Korošec že pred dvema letoma poudarjal), v ostalem pa smo bili tu seveda zelo skeptični, ker je bilo vendar od vsega početka jasno, da vlada, ki je v večnih skrbih in težavah za svoj obstanek, prvič za tako delo ne bo imela časa, drugič pa da tej nalogi brez sodelovanja vsaj parlamentarnih faktorjev in gospodarskih organizacij sploh nikakor ne more biti kos. In res: čas poteka, vladnega ekonomskega programa pa še vedno ni na spregled, a kar se sicer o tozadnih namerah vlade sliši, je pa tudi malo zadovoljivo.

Pravijo, da za izdelavo gospodarskega programa postavljeni odbor ministrov sploh ni nič naredil, — naravno, saj smo videli gg. minister vedno le okoli potovati — in da je vse delo navsezadnje obviselo na ramah enega samega človeka in sicer trgovskega ministra dr. Krajača. A kako naj minister, ki je še s svojimi tekočimi resornimi posli dovolj obložen, tako ogromno delo zmore, tega si seveda ne moremo predstavljati. Zato pa tudi ni čuda, če bo vladni gospodarski program izpadel zelo, zelo pomanjkljiv, kar dajejo naslutiti že izjave, ki so jih te dni podali javnosti gg. Krajač in njegovi ministrski kolegi v tem vprašanju. Glasom teh izjav namerava vlada v svrhu ozdravljenja naše krize postopati po zgledu Francije in drugih dežel, ki so danes tudi v krizah, in kar so naredile vlade tam, to hoče narediti tudi naša vlada.

Dobri zgledi naj se vedno posnemajo. Vendar se nam zdi, da si je dala naša vlada s tem le nekako ubožno spridevalo, ko je čakala, kaj bo na primer ukrenila Francija. To je ena. Druga je ta, da je veliko vprašanje, če je tisto, kar je za Francijo primerno, primerno tudi za našo državo; razmere tam in tukaj so vendar v marsičem drugačne; ne glede na to, da tudi ukrepi francoske vlade niso absolutno pravilni in da izzivajo dovolj ostre kritike v francoski javnosti. Tretje, kar je glavno, je pa to: če že misli naša vlada posnemati zgled Francije, potem ga mora tudi prav posnemati in ne napačno. Francoska sancijska akcija obsega namreč dva temeljna principa: 1. štedenje od strani države oziroma državne uprave t. j. v državnem budžetu; 2. štedenje od strani prebivalstva. Naša vlada pa se je, po njenih izjavah sodeč, oprijela samo druge strani francoskega vzorca in je čisto prezrla tista velika varčevanja, ki jih je Francija že začela izvajati na vseh poljih državne uprave, pri vojski itd.

Naša vlada pa pri sebi očitno ne misli varčevati (o kakem zmanjšanju proračuna noben minister ne črha besede), ampak hoče k tej čednosti prisiliti le prebivalstvo in poudarja, da treba poskrbeti, da se bodo vse domneve življenjske potrebe lahko krile v deželi sami z domačimi izdelki, pa da se tako uvoz kolikor mogoče zmanjša. To je z narodnogospodarskega stališča gotovo tudi povsem pravilno in saj je aksiom vsakega zdravega državnega gospodarstva: čim manjši uvoz in čim večji izvoz, toda naša vlada gleda tudi to stvar v luči francoskega primera precej napačno. Zakaj zahteva francoska vlada od Francozov pripravo in zmerno življenje, pred vsem v hrani? Ker Francija sama v glavnih živilih deloma ne producira dovolj, deloma more le malokaj izvažati. Zato teži njega gospodarska politika najbolj za tem, da bi državi vsaj ne bilo treba več uvažati vsakdanjega kruha.

Mi imamo, hvala Bogu, kot agrarna dežela živili ne le dovolj za potrebo, ampak je v tem tudi naš glavni eksport. Toda naši vladni se pač dopade francoska pritegnitev železnice in je sklenila, da bo tudi ona to poskusila — na čisto napačnem koncu seveda: pri uradnikih! Pa je g. minister Krajač mnenja, da bi se, ako bi vsak od 200.000 državnih nameščenecv na dan prihranil le po eno kavo, to na leto znašalo najmanj milijon dinarjev.

Tu prezre seveda naša dobra vlada celo vrsto važnih malenkosti: prvič da je naš uradnik zadnji, ki bi si mogel privoščiti luksuriorno življenje; drugič da je francoska vlada svojim uradnikom plače ne le znižala, ampak jih celo zvišala in sicer valorazirano, dočim je naša vlada s svojim uradništvom

ravno narobe naredila; tretjič da je carina na kavo znaten dohodek za državno blagajno; četrtič da kava v naši državi ne raste; petič, da pri gorenjih dveh številkah, ki ju je navedel g. minister Krajač, ni bistvena druga, ampak prva. 200.000 uradnikov v naši državi! To se pravi, na vsakih 60 prebivalcev en uradnik. Neizmerno preveč! Tukaj je treba, da se prične varčevati, kakor je to storila francoska uprava.

Dovolj. Če ima res tako izgledati slavni ekonomski program naše vlade, kakor je v svojih izjavah namignil njegov avtor, potem že lahko vnaprej konstatiramo, da ne bo za nobeno rabo. In da se nam vse zdi, da se vlada tega tako važnega problema, ki zadeva

življenjske interese naše države, ni resno lotila in ga tudi resno ne misli rešiti. Kar nam je navsezadnje tudi razumljivo. Vlada, ki se premelava iz ene krize v drugo, ki se zaveda, da je samo od danes do jutri in kateri manjka pred vsem tiste notranje skladnosti, ki se le daje stvarjajočo moč, — kje naj taka vlada vzame časa in eneržije za izvršitev take velikanske in težke naloge, kakor jo danes predstavlja vprašanje saniranja naše gospodarske krize? Zato pa, ker je tej naši vladi vladil od danes do jutri francoska stran tako simpatična, hočemo skleniti tudi mi to kratko premišljevanje o njenem ekonomskem programu s francoskim izrekom: Tout comprendre c'est tout pardonner...

Opozicija zahteva nove volitve.

Belgrad, 14. sept. (Izv.) Politična javnost je danes zopet posvetila Jugosl. klubu veliko pozornost. Prvič, odkar se je ustanovila Demokratska zajednica, se je vršila seja članov ožje opozicije. Razen dr. Korošca, Davidoviča in Jovanoviča je bil pri posvetovanjih navzoč tudi dr. Spaho. Ožja opozicija sodi, da je radi sporov med Radičem in Nikičem sedanji položaj za dalj časa nevzdržljiv. Kriza se bo skušala sicer zadržati še preko obiska češkoslovaških parlamentarcev v Jugoslaviji, vendar pa je izključeno, da bi si vlada upala sklicati parlament k stvarnemu delu. Dne 4. oktobra bo v parlamentu samo slavnostna seja.

Načelniki opozicije, ki so se sestali dopoldne in popoldne, so zvečer izdali naslednje komunikacije o svojih posvetovanjih:

»Na svoji današnji seji so načelniki opozicijskih strank gg. Davidović, Korošec, Spaho in Jovanović pretresali splošen položaj v državi in ugotovili, da se težavno stanje dan za dnem slabša. Vlada v

javnosti in v skupščini mnogo obeta, ne izvrši pa niti ene obljube. Ničesar ni storila, da bi se ublažila gospodarska kriza, ki ljudstvo vedno težje pritiska. Na pobijanje korupcije vlada niti malo ne misli. Že obsojene krivce pušča brez odgovornosti in dopušča, da se korupcija dalje širi. Izpodbija temelje oslabljenemu narodnemu gospodarstvu, državnim financam in avtoriteti državnih oblasti. Brezzakonje strankarskega uradništva se nadaljuje v krepkejši meri. Občinska samouprava se brezobzirno gazi. V Bosni, Sloveniji in Vojvodini komisariji še vedno upravljajo občine. Vlada se boji odgovornosti pred narodno skupščino in odlaga njen sestanek prav do naslednjega roka. Načelniki opozicijskih strank so mnenja, da tako stanje v državi zahteva, da se narodna skupščina takoj sestane. Ako ne bo skupščina sposobna, da državo reši neznosne gospodarske krize, da jo reši korupcije in brezzakonitosti, naj se ljudstvu da prilika, da si s svobodnimi volitvami poišče pota, po katerih se bo država tega zla ozdravila.«

Političen boj za bosenske Hrvate.

Sarajevo, 14. sept. (Izv.) Vesti o spojitvi klubov JMO in DS je naletela v vrstah bosenskih Hrvatov na velik odpor. Posebno se smatra, da se je s tem oslabila hrvatska fronta v Bosni. Mnogi ugledni pristaši JMO z velikim nezadovoljstvom razpravljajo o spojitvi in so mnenja, da do končne spojitve obeh strank ne bo tako lahko prišlo, ker je računati z velikim odporom v obeh skupinah. Najbolj so nezadovoljni tisti Hrvati, ki se približujejo hrvatskim strankam.

V Bosni vlada poslednje čase v političnem življenju velika živahnost. Radičeva stranka doživlja zlasti v Bosni velik polom. Skoro vse Radičeve organizacije so med seboj sprte. Ene so za Nikiča, druge še za Radiča, tako da

je položaj Radičeve stranke v Bosni pač kar najmanj zavidanja vreden. Vsi napori Stjepana in Pavla Radiča, da bi stranko dvignila do poprejšnje veličine, se krhajo. Nekateri Radičevi poslanci poskušajo sklicevati sestanke. Tako sta Pavle Radič in minister Ivan Pucelj v nedeljo v Vitezu sklicala shod, na katerem sta doživela popolen polom.

Politični krogi tudi Nikiču v Bosni ne pripisujejo bodočnosti. Bosanci so v splošnem avtonomistično orientirani, Nikič pa je centralist. Zato se bosenska inteligenca nagiba k programu bivše Bosenske težaške stranke, ki je bila precej krepka, pa je morala v času, ko je prišel Radič prodirati v Bosno, likvidirati.

Razgovori v Ženevi.

Berlin, 14. sept. (Izv.) »Vossische Zeitung« poroča iz Londona, da se v angleških krogih v Ženevi razpravlja o tem, da bi se decembersko zasedanje Društva narodov vršilo v Berlinu pod predsedstvom dr. Stresemanna.

London, 14. sept. (Izv.) Iz Carigrada prihajajo poročila, da angorska vlada ni ukrenila še ničesar za vstop v Društvo narodov. Obisk turških diplomatov v Ženevi je popolnoma privatnega pomena.

Ženeva, 14. sept. (Izv.) Države, ki so podpisale lokarnske pogodbe: Nemčija, Anglija, Francija, Italija, Belgija, Češkoslovaška in Poljska, so danes dopoldne predložile ratifikacijske listine tajništvu Društva narodov. S tem postanejo pogodbe končno veljavno pravomočne.

Ženeva, 14. sept. (Izv.) V razgovorih italijanskega ministra Grandija s Chamberlainom, ki so večeraj vzbujali veliko pozornost, sta oba diplomata obravnavala tudi celo vrsto evropskih problemov. Med drugim sta razpravljala tudi o abesinskem vprašanju in pa o ašanju Tangerja.

Deputacija slov. rudarjev v Belgradu.

Belgrad, 14. sept. (Izv.) V Jugosl. klubu se je danes vršilo posvetovanje slovenske rudarske delavske deputacije pod vodstvom g. Čobala v navzočnosti članov Jugosl. kluba dr. Korošca, Smodeja in Pušenjaka. Razmotrivali so nevaren položaj rudarskega delavstva po poravnavi spora med vlado in rudniškimi podjetji. Člani Jugosl. kluba so deputaciji obljubili tudi za bodočo vso podporo.

Ženeva, 14. sept. (Izv.) Pri volitvi nestalnih mest v Svetu Društva narodov, ki se bo vršila v četrtek bodo dodeljena mesta sledečim državam: Čile, Kolumbija, Urugvaj, Holandija, Romunija, Belgija, Poljska in Kitajska. Odločitev o devetem mestu v svetu še ni padla.

Ženeva, 14. sept. (Izv.) Francoska vlada je Briandu častila k njegovemu spravnemu govoru in izrazila željo, da svojo realno politiko nadaljuje.

Ženeva, 14. septembra. (Izv.) Pravni odbor skupščine Društva narodov je sprejel sklep, da se more v slučaju odstopa kaže države, preden poteče mandatna doba, izvršiti nova izvolitev. Ta izvolitev pa velja le tako dolgo, kot je trajal mandat odstopivše države.

Ženeva, 14. sept. (Izv.) Generalni tajnik Društva narodov Sir Drummond je večeraj priredil vsakoletni sprejem glavnih delegatov Društva narodov. Sprejema se je udeležil tudi dr. Stresemann s soprogo.

PASIĆ NA POTU V CAVTAT.

Split, 14. sept. (Izv.) Jutri ob pol 9 bo na svojem potu v Cavtat prispel v Split Nikola Pašić. Sprejeli ga bodo zastopniki radikalne stranke. V Splitu se bo mudil eno uro. Nato bo nadaljeval pot v Cavtat, kjer se pripravljajo za slovesen sprejem.

Trst, 14. sept. (Izv.) Danes ob tri četrt na 3 je prispel v Trst iz Monte Carla bivši jugoslovanski ministrski predsednik Nikola Pašić v spremstvu svoje žene, hčerke Dore, sina Radeta in osebnega tajnika. Ob 4. se je odpravil na »Kumanovo« v Dubrovnik.

Verouk v novem načrtu za učiteljska.

Belgrad, 14. sept. (Izv.) Odbor strokovnjakov izdeluje v ministrstvu za prosveto enoten učni načrt za učiteljska. Nanovo se je pričelo razmotrivati vprašanje, da bi verouk na učiteljskih v IV. letniku odpadel, v nižjih razredih pa, da bi ga podučevali svetni učitelji. Poslanec Smodej je zato v imenu Jugoslovanskega kluba najodločnejše protestiral proti tem nameram. Čemu vedno razburjati s takimi nezrelimi poskusi, ki morejo vzgoji že itak močno zmaterializirane mladine samo škodovati. Minister je izjavil, da se poduk verouka v nobenem razredu ne bo opustil in da se na tak sklep strokovnjakov ne bo oziral. Ministrov pomočnik je izjavil, da je diskutabel vprašanje ali naj poučujejo verouk učitelji ali duhovniki. Na energičen protest poslanca je priznal, da se med učitelji nahajajo tudi ateisti, zlasti v prečanskih krajih in da niso primerni za to, da bi poučevali verouk, za kar je v katoliških pokrajinah usposobljena duhovščina. Posl. Smodej je nadalje protestiral, da se duhovščini, ki je v Sloveniji prišla na beraško stanje, odteguje 15% njene beraške plače, kakor uradništvu najvišjih kategorij. Minister je odgovoril, da ne more ničesar pomagati, ker je to sklep ministrskega sveta, da pa so odtegljaje določili samo za tri mesece.

Uspehi Jugoslov. kluba v boju za koristi kmeta.

Belgrad, 14. septembra. (Izv.) Davčni odbor je popoldne razpravljao o čl. 103., ki ugotavlja način določevanja dohodkov. Poslanec Pušenjak je predlagal, da se v slučaju, ako se poseka gozd, izračunajo dohodki z odbitkom stroškov za pogozdovanje, kakor tudi, da se vrednost letne najemnine pri stavbah, katere porablja lastnik sam za kmetijstvo ali obrtne namene ali za brezplačno stanovanje delavcev, ne vzame v račun pri določevanju dohodkov. Oba predloga sta bila sprejeta.

Ko so radikali videli, kako se opozicija bori, da bi dosegla ugodnosti za kmetijski stan, so ogorčeni protestirali proti celemu zakonu in zapostavljanju kmetijskega stanu. Zahtevali so znatne spremembe zakona. Jasno je, da bo vlada imela z zakonom še mnogo težav in da bo morala v mnogem popustiti, ako bo hotela doseči, da narodna skupščina zakon sprejme. Radikali se zavedajo odgovornosti pred ljudstvom, zato podpirajo opozicijo. Radičevci pa so z zakonom popolnoma zadovoljni. Ne govore nič, pač pa se tuintam javi kak njihov govornik, se poteguje za zakon in ga hvali.

Poslanec Žebot za železničarje.

Belgrad, 14. sept. (Izv.) Posl. Žebot je danes interveniral v ministrstvu za promet v raznih zadevah, ki se tičejo železničarjev v Sloveniji. Protestiral je proti odtrgovanju prejemkov nižjemu osebju. Ravnotako je zahteval, da se še naprej plačujejo prejemki za strojevodje in kurjače, kakor jim gre po dosedaj veljavnem pravilniku. Načelnik Nedeljković mu je dal zadovoljiv odgovor. Novi pravilnik za železničarje in delavce je gotov in se bo v kratkem izdal. Glede naknadnih šolskih spričeval je izšla odredba, da se ista vzamejo v poštev. Glede na napredovanja nastavljenega osebja bodo dobila ravnateljstva potrebna navodila. Posebna komisija finančnega odbora bo še tekom septembra obiskala delavnice državnih železnic v Mariboru, da prouči kredite za to velevažno podjetje.

Preiskava Rade Pašičevih afer.

Belgrad, 14. septembra. (Izv.) Anketni odbor je imel danes sejo, na kateri so se o aferi R. Pašiča prečiteli pismeni odgovori Radakoviča, Tartaglie in Milana Stojadinoviča na vprašanja, ki jih je stavil anketni odbor. Po precej burni debati je Davidovičev Timotijević predlagal, da se zasliši bivši finančni minister Kosta Kumanudi, kakor tudi da se ponovno zaslišita bivša ministra Velizar Janković in Kojić o tem, kaj je bil pravi vzrok, da država ni poravnala svojih obvez, predvsem o tem, kak vpliv so imela posredovanja R. Pašiča za likvidacijo spora s tovarno v Adamovu. Predlog je bil sprejet. Prihodnja seja bo jutri dopoldne.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V ROMUNIJU.

Bukarešta, 14. sept. (Izv.) Na postaji Contesa je zadel brzovlak ob drug vlak. Pet oseb je bilo mrtvih, 30 pa težko ranjenih.

Volitve v Trgovsko in obrtno zbornico.

Tistim, ki niso prejeli glasovnic

1. Marsikateri manjše pošte po deželi ne dostavljajo priporočenih pisem na dom. Zato mnogi volivci glasovnic še niso prejeli. Naj grede osebno na pošto vprašati in zahtevati svojo glasovnico. Če je ne dobe, naj jo pismeno, najbolje po priporočenem pismu zahtevajo pri volivni komisiji zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Na kuverto napravite označbo »reklamacija«, da bo komisija pismo takoj odprla.

2. Opozarjamo vse volivne upravičence, ki so tekom zadnjih let spremenili svoje bivališče, da so v volivni imenik vpisani pod starim bivališčem. Zato naj reklamirajo glasovnice pri volivni komisiji, da jim jih dostavi na novi naslov.

3. Če je kak volivni upravičenec točasno v inozemstvu, pa pošta ne vroči glasovnice komu izmed domačih, naj ti javijo volivni komisiji volivčev novi naslov z zahtevo, da se mu dopošlje glasovnica tja.

Na kuverte vseh teh pisem volivni komisiji je napisati: reklamacija, sicer je volivna komisija pred 22. t. m. ne odpre, ker jo smatra za glasovnico.

Nezaslišana slučaja.

Da bo SDS skušala pri volitvah za trgovsko zbornico vpreči v svoj voz one poštne uslužbenke, ki so njeni somišljeniki, smo napovedovali naprej. Da so se nekateri državni uslužbenci dejansko dali od SDS zapeljati do tega, da pozabljajo na objektivnost in pomagajo na različne načine listi SDS, pričajo mnogi konkretni slučaji, ki jih zaznamuje pisarna volivnega odbora in ki se bodo obravnavali na pristojnem mestu, da ne bo ušel nihče kazni, kdor je zapostavil svoje službene dolžnosti koristim SDS. Slučaje, kjer se glasovnice od poštinih organov istočasno dostavljajo in pobirajo, smo že objavili in jih bomo še. Danes pa imamo zaznamovati dva slučaja čisto nove vrste.

V Smartnem pod Šmarno goro je po celi občini raznašal glasovnice v imenu poštne urada v št. Vidu nad Ljubljano SDSarski zaupnik Pavel Kovič, sodar v Tacnu. V Tacnu je poštna nabiralnica. Ta nabiralnica oddaja vso drugo pošto, glasovnic pa ni prejela. Pač pa je sprejel vseh 200 glasovnic za občino Smartno pod Šmarno goro gori omenjeni zaupnik SDS in jih on »raznašal«. Kako jih je »raznesel«, to naj si vsakdo sam misli.

V Artičah pri Brežicah je raznašal glasovnice občinski tajnik nadučitelj Franc Černelč. Ta gospod sicer nikdar ne dostavlja nobene pošte. Izrazitejši pristaši SLS pa še do danes nimajo glasovnic. Ta gospod je dobil glasovnice na pošti. Od kdaj sme poštar določiti za gotove pošiljke posebnega poštnege sla? Ali je primerno, da je za raznašalca volivnih kuvert določen zaupnik SDS.

Gornja slučaja sta pač nekaj nezaslišanega. Slučaj v Smartnem je tajništvo SLS javilo poštному ravateljstvu, ki pa še ni izjavilo, kaj misli ukreniti. Upamo, da nam kmalu odgovori.

Koliko glasovnic je došlo?

Do včeraj je volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo prejela 70 industrijskih glasovnic, 1243 trgovinskih in 2800 obrtniških glasovnic. Pripominjamo, da se to ne strinja z našimi poročili, kajti naši somišljeniki nam poročajo, da je po mnogih krajih ogromna večina volivčev oddala svoj glas listi gg. Jelačina in Ogrina. Nekje se morajo glasovnice zadrževati Somišljeniki, zasledujte vse nepravilnosti, zlasti v slučaju, če bi se godile morebiti na kakšni pošti!

Industrijske in trgovske družbe

Ne pozabite priložiti glasovnici in legitimaciji v posebni kuverti še posebno pooblastilo za tistega, ki voli v vašem imenu.

Kdor ni še dobil glasovnice, naj gre na pošto osebno vprašati, če je tam, sicer naj zahteva takoj glasovnico pri volivni komisiji v Ljubljani. Na kuverto tega pisma naj napiše: Reklamacija.

Ne oddajajte glasovnic na poštah, kjer uradujejo SDSarji.

Zbirajte in pošljite nam vse podatke o SDSarskih sleparijah.

Industrijci, oddajajte glasovnice samo priporočeno!

Zopet denunciacija.

Gosp. Kocmur, uradnik pri zagrebškem centralnem uradu za zavarovanje delavcev, se je nahajal zadnji mesec na bolniškem dopustu radi boleznih živcev in želodca. Ko je malce okreval, se je stavil našemu volivnemu odboru za par dni na razpolago ter z vne- mo agitiral za slovensko gospodarsko fronto.

Ko je to zvedela denuncijantska SDS, je takoj njeno časopisje vzdignilo vihar namišljenega ogorčenja, nek odličen SDSar pa je napravil v Zagreb dopis, na podlagi katerega je bil g. Kocmur brzojavno odpoklican v Zagreb. G. Kocmur mora takoj resignirati na dopust, ki mu je nujen potreben. Znano je, koliko gorja je SDS že povzročila bivšemu ravnatelju ljubljanskega okrožnega urada g. Kocmurju. Radi njenih intrig je bil ta, eden najbolj sposobnih zavarovalnih organizatorjev, premeščen v Zagreb, nasilno odtrgan od družine, sina so mu denuncijanti pregnali v inozemstvo, neštivilne so še druge bridkosti, ki mu jih je priskrbela SDS. Sedaj mu pa SDS niti težko zaslužene dopusta ne privoščiti, kajti njeno geslo je: ubij nasprotnika!

SDS-arji se klanjajo Nemcem.

Ljubljanski demokrati industriji so se prišli v nedeljo pokloniti mariborskim Nemcem in jih prositi za glasove. Dobili pa so tako lekcijo o značajnosti in doslednosti, da jo bodo dolgo pomnili.

Glas branjevke v Mariboru.

»Naše načelo je: čuvati vsakogar, tudi najmanjšega! Te človekoljubne besede je spregovoril na zaupnem sestanku trgovcev in obrtnikov v Mariboru g. Jelačin. Te besede g. Jelačina so pač bile mišljene predvsem za nas, ki smo najmanjše — za nas branjevke. Že samo te besede so nam bile v veliko zadoščanje in so v naših srcih rodile zavest, da so še ljudje, ki bodo ščitili naš stan. Te besede so čisto drugačne, kakor one, ki nam jih je nekoč povedal g. Weixl, predsednik mariborskega gremija trgovcev. Dosedaj ni bilo v Zbornici človeka, ki bi se zavzel za naš stan. Hvala Bogu je zdaj prišel čas, da tudi mi, ki smo najmanjši, izrečemo sodbo nad tistim, ki nimajo sočutja z nami in da svedano izrečemo zaupnico g. Jelačinu ml., ki nam je dal zagotovilo, da bo ščitil vsakogar, tudi najmanjšega. Zato bomo volili kandidatno listo, ki ji načelujejo gg. Jelačin in Ogrin. — Mariborske branjevke.

Iz Celja.

Skraino podjeten kandidat in agitator je na Bregu pri Celju čevljar g. Kolšek. Že od petka hodi po mestu in okolici in skuša zbirati glasovnice za volitve v Trgovsko in obrtno zbornico. Jadrno priteče v hišo za vsakim pismonošem in ljubeznivo piha na srce volivcu, da dobi legitimacijo. Ako mu je kdo v nezavednosti odda, je ne dobi več nazaj, kajti g. Kolšek trdo drži, kar je enkrat prejel. Sicer pa kljub svojemu velikemu trudu nima prida uspehov in bo radi tega 22. t. m. mogel konstatirati, da ni med izvoljenimi, kar bi on tako srčno rad. — Pismonoše so v zadnjih dneh zelo preobloženi z delom. Vsak dan še prihaja v naše mesto veliko število legitimacij, ki jih pismonoše še pozno popoldne raznašajo po mestu. Velik del volivnih upravičencev je že oddal glasovnice na pošto. Računa se v mestu, da jih je oddalo tri četrtine vseh, ki so do sedaj že prejeli legitimacije.

Kozje.

Volitve v trgovsko zbornico so v dobrem teku. Obrtniki volijo večinoma Jelačin-Ogrinovo listo. SDSarji pa povprašujejo za glasovnicami in celo visoki gospodje, katerim pravijo, da so državni uradniki. Tukaj bi jim sedaj bile dobre zopet naše glasovnice. Ko so pa kake volitve končane, potem nas ne pogledajo.

smrt, 45 učiteljev na akademiji pa na dosmrtno ječo.

Pariz, 14. sept. (Izv.) Iz Madrida poročajo, da je število podpisov za zaupnico vladi Primo de Rivera že doseglo 5 milijonov. Poročila iz nekaterih okrajev še manjkajo. Računajo, da bo število podpisov naraslo na 6 milijonov.

Pariz, 14. septembra. (Izv.) Kralj je pomilostil na smrt obsojenega ravnatelja topničarske akademije. Kazen se spremeni v dosmrtno ječo.

RUDARSKI SPOR V ANGLIJI.

London, 14. sept. (Izv.) Na zborovanju rudarskih podjetnikov so vse organizacije, izvzemši ono v Warwickshire, odklonile pogajanja z rudarji za celo državo. Sklep je bil odposlan tudi Churchill.

London, 14. sept. (Izv.) Ker se rudarski podjetniki nečesto udeležiti skupne konference z rudarji, je izvršni odbor rudarske zveze pozval delavce, da vztrajajo v boju.

V zaščito naših rudarjev.

Narodni poslanec dr. Andrej Gosar je preko predsedstva narodne skupščine poslal ministru za socialno politiko dr. Simonoviču, oziroma ministru za šume in rude dr. Nikiču, sledeče vprašanje:

Gospod minister!

Po časopisnih poročilih se je spor med vlado odnosno ministrom prometa in rudarskimi podjetniki rešil na ta način, da so slednji pristali na 15 % znižanje cen premoga. Vlada odnosno minister prometa pa je zato dovolil rudarskim podjetnikom razne ugodnosti, med temi zlasti tudi to, da smejo delovni čas v svojih podjetjih »nanovo regulirati«. Iz dosedanjih poročil se sicer ne da sklepati, kako daleč naj bi ta izprememba »egala. Gotovo je samo to, da gre pri tem za podaljšanje delovnega časa in najmanj, kar bodo rudarski podjetniki hoteli delavstvu usiliti, bo, da se čas dohoda oziroma dovoza na kraj dela v rudniku ne računi v zakoniti osemurni delavnik. To je namreč stara zahteva rudarskih delodajalcev in po dosedanjih poročilih moramo sklepati, da je vlada na to pristala, če ni morda priznala rudarskim podjetnikom na račun delavstva celo večjih koncesij.

Podpisani sem, takoj, ko sem zaznal za najnovejši spor med prometnim ministrom in rudarskimi podjetniki, brzojavno protestiral pri Vas proti temu, da bi se ta spor likvidiral na račun delavstva, ki živi danes v skrajno slabih gmočnih razmerah. Privatna rudarska podjetja v naši državi, zlasti Trboveljska premogopna družba, za katero v prvi vrsti gre, so tekom zadnjih let neopravičeno napravila na stotine milijonov dobička, dočim so se delavske plače v teh podjetjih ponovno znižale. Dalekosežna redukcija in omejitve dela je zlasti v revirjih trboveljske družbe silno povečala bedo rudarjev. Kljub vsem tem dejstvom pa se sedaj kaže, da bodo po sporazumu med vlado odnosno prometnim ministrom in rudarskimi podjetniki nosili breme sicer povsem upravičenega znižanja cen premoga predvsem le rudarji, ki niso bili pri zadevnih pogajanjih niti zastopani, niti jih ni vlada o svojih name- rah kakorkoli obvestila, še manj pa jih je vprašala za mnenje. Pač pa bodo pretirani dobički rudarskih podjetij in mnogokrat naravnost nezaslišano visoke plače in taničije njihovih glavnih funkcionarjev ostale večinoma še nadalje neokrnjene. Taka rešitev tega spora bi pomenila vnebovpijčo krivico, za katero si bodo člani vlade, ki bi kaj takega dopustili, nakopali težko odgovornost.

Zato mi je čast vprašati Vas g. minister:

1. Kakšne koncesije je vlada z Vašo vednostjo dovolila rudarskim podjetnikom ob priliki znižanja cen premoga ter zlasti, kaj naj pomeni baje dovoljena nova regulacija delovnega časa v privatnih rudnikih?
2. Ali ste voljni skrbeti, da se morebitno podaljšanje delovnega časa v rudnikih izvede v skladu z obstoječimi zakonskimi predpisi?
3. Ali hočete skrbeti, da bodo rudarji dobili za morebitno podaljšanje delovnega časa polno plačilo, kakor ga določa zakon o zaščiti delavcev?
4. Kaj ste v pričujočem primeru storili in kaj nameravate še storiti v zaščito vseh zakonitih pravic rudarjev napram njihovim delodajalcem?

Dr. A. Gosar, nar. posl.

Obenem je poslal posl. Gosar ministrom dr. Simonoviču, dr. Nikiču in dr. Jovanoviču, ministru za promet, sledeči brzojavni protest:

Protestiram najenergičneje proti koncesiji Trboveljski premogopni družbi, da sme delovni čas ponovno regulirati, to se pravi ga podaljšati. Prosim Vas, preprečite to brezvestno nakano, da se prevladajo stroški kompromisa med vlado in rudniškimi podjetniki na delavce, ki živijo danes najbednejše življenje in ki niti niso imeli prilike se udeležiti pogajanj med vlado in rudniškimi zastopniki.

Dr. Gosar,
narodni poslanec.

Beleške

Δ »Marburgerzeitung« — molči, sicer drugače ne, a zdaj ko smo ji s citatom povedali, kako je v službi SDS, molči. Je prav, če molči in tako priznava, da je, kar smo trdili. Povemo ji danes le še to, da s tisto notico ni SDSarski listi prav nič pomagala, sebi pa škodila, korist ima le javnost, ki zdaj ve, pri čem da je. —

Δ Ni dvoma, piše »Jutro«, da bi SLS rada sodelovala z g. Pašičem, ravno tako pa ni dvoma, da SDS o kaki kombinaciji, kjer bi bil Stepan Radič ali Korošec, noče sodelovati. Mislimo, da lahko klerikalno stranko sploh izločimo iz teh obravnav, ker ona pač ne bo prišla v poštev pri nobeni rešitvi. — Ni dvoma, da bo novo vlado sestavil mali Moric na podlagi četrte stranke, v kateri bo sedela sama samcata SDS.

Δ O Pribičevićem shodu v Splitu poroča »Jutro«, da je bil sijajna manifestacija za politiko SDS. Torej vendar enkrat, da pri- naša »Jutro« o Pribičevićevih triumfihih čisto resnico, brez vsakega olepšavanja in pretir- vanja. Saj je bila res to sijajna manifestacija za g. Pribičevića, ko mu je ves hrvatski Split priredil hrupne demonstracije in je g. Pribi-

čević jedva s pomočjo policije mogel priti do svojega hotela. In kaka sijajna manifestacija za politiko SDS so bili šele veliki plakati, nabiti po vseh ulicah, na katerih je bilo čitati med drugim tudi ta-le pozdrav zedinjenih Hrvatov: »Politika nasilja, to je politika Pribičevića. Pribičević se bo prepričal prej ali slej, da niti Split, niti dalmatinska Hrvatska nista pripraven teren za fašistovska puštolovstva in diktatorske težnje, ki hočejo iz te dežele narediti Poljsko, Grško in Špansko. Mi ne maramo Pribičevića ne njegovega posredovanja v našem zedinjenju s srbskim narodom. Mi ne potrebujemo lažnega Jugoslavana, ki je svrha njegovega prihoda, da se vnovič začne politika puškega kopita in brezobzirnega pritiska. Mi hočemo miru in reda, hočemo blagostanja v Jugoslaviji, a nočemo Svetozarja Pribičevića, ker on pomeni kaos, bratsko vojno in nepotrebno kri v državi. Splitsko ljudstvo bo izrazilo o priliki sestanka dr. Korošca z nekimi radikalskimi prvaki v skupščini, kjer sose le-ti simpatično izrekli za Koroščevo stališče, da nova kombinacija ne sme ostati brez Slo- vencev. — Mi pa pravimo, da dokler ne bo na to akcijo gledal simpatično mali Moric v »Ju- tro«, ne bo iz nje nič.

Δ O akciji g. Korošca za vstop v vlado poročajo listi in da velik del radikalov na to akcijo simpatično gleda. To da je prišlo do izraza o priliki sestanka dr. Korošca z nekimi radikalskimi prvaki v skupščini, kjer sose le-ti simpatično izrekli za Koroščevo stališče, da nova kombinacija ne sme ostati brez Slo- vencev. — Mi pa pravimo, da dokler ne bo na to akcijo gledal simpatično mali Moric v »Ju- tro«, ne bo iz nje nič.

Δ Iz okolice g. Pašiča pripovedujejo, da so starega gospoda v Monte Carlu posetili zastopniki velikih finančnih koncernov iz Angli- je, Belgije, Holandije, Švice in pomudili veli- ke kapetale kot posojilo naši državi oziroma za plasiranje v razna naša podjetja. Tako so Angleži za železni rudnik Ljubija v Bosni po- nudili 800 milijonov dinarjev, Holandci pa so pripravili zgraditi moderno ladjedelnico na Jadranu, drugo na Dunavu. — Interesatno je vsekakor, da naš finančni minister nikjer ne more dobiti denarja, dočim g. Pašiču, ki niti ni na vladi, inozemstvo stavlja na razpolago kar milijarde. Da ni tu vmes srečna posredo- valna roka g. Rade Pašiča?

UZUNOVIĆ NA BLEDU.

Belgrad, 14. sept. (Izv.) Predsednik vlade Uzunović se je zjutraj odpeljal na Bled, kjer ga bo kralj sprejel v avdijenci. Uzunovičeva avdijenca je v zvezi s političnim položajem in z bližnjim sestankom narodne skupščine.

DALMACIJA PROTI RADIČU.

Zagreb, 14. sept. (Izv.) Delegati vodstva HSS so se vrnili v Zagreb. Nahajali so se v Dalmaciji, kjer naj bi bili pomirili nezadovoljne Radičevce. Vodil jih je inženir Košutić. Ta komisija bi naj bila razprte Radičevske orga- nizacije spravila in jih pridobila za matico- Radičevu stranko. Obračunala naj bi bila tudi z narodnim poslancem HSS Rude Bačiničem radi njegovega nastopa ob priliki, ko se je mudil Nikič v Dalmaciji. Delegacija je svoje posle slabo opravila. Povsod je naletela med Radičevci na odpor. Poslanec Bačinić bi imel biti iz stranke izključen.

KARDINAL GASPARRI ODSTOPI?

Pariz, 14. sept. (Izv.) Iz Rima poročajo, da je kardinal Gasparri ponovno prošil za odpust iz službe. Kardinal je še dalj časa bolan. Kot njegovega naslednika imenujejo kardinala Bon- zana.

RUSKO-KITAJSKI SPOR.

Moskva, 14. sept. (Izv.) Rusko-kitajski spor radi vzhodne železnice se zaostruje. Mandžurske oblasti so zaprle prostore ruskih šolskih uprav v spornem ozemlju. V tej zadevi je Čičerin poslal kitajskemu poslaniku že dve protestni noti. Rusija zahteva, da Kitajska vlada takoj ukine vse odredbe v Mandžuriji, ki kršijo medsebojno pogodbeno razmerje. Rusija je pripravljena, da se pogodba glede vzhodne železnice revidira, če se to kitajski vladi zdi potrebno.

BOJI NA KITAJSKEM.

London, 14. sept. (Izv.) Vlada je dobila pomirljiva poročila s Kitajskega. Obstreljevan- je inozemskih ladij je prenehalo.

Newyork, 14. sept. (Izv.) Iz Pekinga po- ročajo, da je upor kitajskih vojakov v Kalyanu zadušil. Več tisoč upornikov so postrelili.

Pariz, 14. sept. (Izv.) Iz Kantona poročajo, da se je tam položaj zelo poostiril. Dve fran- coski bojni ladji varujeta imetje francoskih podanikov.

ZRAČNA PROGA DUNAJ—BENETKE.

Dunaj, 14. septembra. (Izv.) S 15. septem- brom se bodo ustavljali aeroplani, ki vzdržu- jejo potniški promet med Dunajem in Benet- kami, tudi v Gradcu.

DVA MEDVEDA NA MESTNIH ULICAH.

Bukarešta, 14. septembra. (Izv.) Včeraj sta ušla iz cirkusa v Jassyju dva medveda, ki sta hipoma povzročila paniko po vsem mestu. Več oseb sta podrla na tla, ulice so bile ta- koj prazne in vse trgovine zaprte. Tudi po- liciji so bežali, ker so bili oboroženi samo s revolverji. Dve uri sta gospodarila po mestu, nakar se je posrečilo cirkuskim krotilecem, da so jih zopet spravili v kletke.

Plebiscit za španskega diktatorja.

Pariz, 14. sept. (Izv.) Primo de Rivera si je sam organiziral plebiscit za zaupnico. Žene in člani patriotične unije so pobirale podpise. De- lavce in uradnike so kar med poslovnim časom pozvali, da podpišejo zaupnico. Policija je are- tirala vse, ki so agitirali za abstinenco. Tudi dežel glasuje za Primo de Rivera. Diktator bo izšel iz plebiscita z veliko zmago.

V neki izjavi je Primo de Rivera obljubil, da bo takoj po sedanjem glasovanju sklical parlament in mu predložil izpremembo ustave. Novi parlament bo zastopstvo posameznih stan- nov, imel bo 300 poslancev. Za gospodarska vprašanja napoveduje Primo de Rivera posebno gospodarsko zakonodajno zbornico.

Pariz, 14. sept. (Izv.) Kakor poroča »Jour- nal« iz Madrida, je včeraj sodišče v Segoviji obsodilo ravnatelja topničarske akademije na

V spomin naših junakov.

(Ob desetletnici osvobodilnih bojov za Jugoslavijo.)

September 1916.

Kdo naj opiše občutke in dojme iz onih nepozabnih tako hladnih in deževnih jesenskih dni pred desetimi leti, ko je po enoletnem brezdomovinstvu zbleščala v svitu boljših dni prva ped nekdanje Srbije v polni svoji svobodi, da se liki Feniks prerodi v mogočno skupno domovino Srbov, Hrvatov in Slovencev? V trenutku, ko se je južnoslovanska stvar širila svetla razraščala in zajemala v globino in višino, ko so južnoslovanski rodoljubi polni vere v boljšo bodočnost svojih bratskih narodov zbirali in dvigali vse sile na žrtvenik svobode in zedinjenja, v trenutku velepomembnem za vso našo mlado zgodovino skupnosti — je s krepkim zamahom srbski, hrvaški in slovenski prostovoljec ob boku svojega brata iz kraljevine Srbije prestopil prag svoje stare, obnovljene domovine.

S tem krepkim zamahom meča je bila s krvjo zapisana neizbrisna dolžnost in pravica vsem Srbom, Hrvatom in Slovincem živeti, delati in umirati v svobodi, bratstvu in enakosti. Mogočno je bila podčrtana s Kajmakčalanom pred očmi malih in velikih oblastnikov nezlomljiva volja vseh treh narodov, sestavnih delov veliko Jugoslavije, za svobodo in zedinjenje.

★

Srbski narod, preživljajoč s strašnim umikom preko Albanije svojo Kalvarijo v zasluženi domovini v prognanstvu, raztresen po Afriki, Italiji, Franciji in Rusiji, v prvih mesecih l. 1916. še seje grobove razen v Albaniji tudi na Vidu, Lazaretu, Ipsosu, Svetem Matijasu in v Bizerti, ki jih je izkopalvala epidemija nezmagljivim srbskim sinovom...

In vendar... ob ostajenju Kristusovem... l. 1916. že odhaja prvi transport prerojene in znova poživljene srbske vojske s Krfa v Solun. Zadnja ladja francoskega brodograditelstva je pristala v solunskem pristanišču dne 17. maja istega leta. V začetku meseca julija prejme obnovljena srbska vojska prvi krvavi krst na tujih tleh, pred pragom domovine na Mogleni planini, in v mesecu avgustu na podnožju Veternika.

Dne 14. septembra so srbske čete zavzele Malka Nidžo in Malo Reko ter prešle v florinsko ravnino. S to zmago se je zopet utrdil borbeni duh v srbski vojski in preizkušnja za večje podvige je bila sijajno podana, zlasti kot priprava duhov za veliki bojni dogodek, ki ga označuje Kajmakčalan s svojim imenom kot znamenit mejnik v zgodovini naše domovine.

V prvih septembarskih dneh so že bili veliki »prijavniki« pripravljeni na svojih mestih. Med vojaki se je pojavila bojna vročica, katero je še povečavalo tajno nočno premikanje čet. Nestrpnost je naraščala, in v neki nepopisni nervozni se je približeval dan strahovite borbe.

Bolgari so zaslutili priprave za splošen napad in zato so utrdili in pomnožili postojanke na Kajmakčalanu. Mrak je vsled stalnega deževja nastopal že zgodaj. Nebo je bilo prevlečeno s črnimi neprodinimi oblaki, bliski in grmenje so oznanjali v dvojnem oziru strašno noč.

Takoj v mraku je bila izbrana četa 700 prostovoljcev, ki so se v varstvu temne noči in strašnega neurja, oboroženi z bombami, preplazili med skalovjem skozi prve bolgarske straže in neopaženo prišli za hrbet bolgarski vojski. Tekmujoč s tuljenjem nevihte so v divjem kriku napadli Bolgare z bombami, a v istem hipu je začela delovati tudi srbska težka artilerija. Nastala je splošna zmešnjava, ki ji je sledil divji beg sovražnika. Nato je pritisnila v ozadju pripravljena srbska pehota in na obeh bokih vojske so Francozi in Angleži prešli v splošen napad.

Tako je bil že pred 10. uro ponoči zavzet najvišji vrh Kajmakčalana (2525 m) z neprecenljivimi žrtvami Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Kmalu nato je padel tudi Kočobej in v prvih dneh oktobra je bilo v dnevnem povelju javljeno vojski, da je osvobodjena Srbija velika 230 km² s sedmimi vasi in da ima 45 km mejne črte.

★

Septembra 1918.

Uspešni akciji na Kajmakčalanu je sledil dolg odmor, prekinjen le po nekaterih manjših praskah. L. 1918. se je pa zbrala cela dobrovoljska divizija iz Rusije na solunski fronti, da pomnoži in podpre srbsko vojsko. Bolgari, pomešani s precej Nemci, so gospodarili celemu položaju, ker so imeli večino višinskih točk zasedenih, ki so bile obenem utrjene po nemški tehniki. Bližala se je jesen. Na Francoskem je Nemcem predla slaba. Srbska vojska se je temeljito pripravljala za odločilen udar, saj je stala pred vrati svoje domovine. Dolge, brezštevne serpentine avtomobilskih cest so nastale tekem 2 mesecev, da o drugem ne govorimo. In to do višine 1500 m in čez.

★

Koncem avgusta (po srbskem kol.) dobe vse solunske čete povelje za napad. Dne 1. septembra ozir. 14. prično ob 7 zjutraj bruhati vsa topovska in minometna žrela smrt. To je trpelo cel dan do polnoči. Dne 2. oz. 15. sept. ob 5 zj. prične zopet peklenjski ogenj, nakar je sledil ob pol 6. uri silen napad na celi fronti.

Glavno nalogo — zavzeti močno utrjeni položaj Bolgarov in Nemcev Sokol—Dobropolje—Kravica—Kravički kamen—Vetrenik — bi bila morala izvršiti francoska 17. divizija. Kljub hrabrosti se ji ni posrečilo, in posegle so v boj odločilno šumadijska in jugoslovanska divizija, ki sta po trdovratni obrambi vendarle obvladali položaje ter s tem dosegli, kar je bilo določeno po načrtu. Ta dan, bil je lep, solnčen dan, smo stopili na sveta tla jugoslovanska. Dobrovoljska — jugoslovanska — divizija je žela splošno priznanje. Ni pa s tem zaključila svojega prvega in tako zmagovitega pohoda s temi uspehi. Drevila je naprej in prejela častno nalogo, zavzeti še naslednji, zelo močno utrjen položaj — Kozjak.

Solnce se je ravno nagibalo k zatonu, bilo je ob 6 dne 16. sept., ko je zatrobil polkovni trobentač — naprej — juriš! Kozjak je padel, a padlo je tudi mnogo dobrovoljcev. S poslednjim, odločilnim uspehom, kateremu so se pridružili še uspehi na ostalih delih fronte, največ kot posledica gorenjih, ker s tem je bila fronta prebita in bolgarska vojska razcepljena, so bila vrata v domovino na stečaj odprta. — Seveda je čakalo malo, toda silno srbsko ozir. že jugoslovansko vojsko še marsikatero trpljenje, a kaj, če veš, da greš že proti domu. Vse nadaljnje ovire so bile odstranjene mimogrede. Vse je hitelo z vidnim veseljem naprej — v objem domačih!

★

Kajmakčalan, Vetrenik, Kozjak niso samo važni mejniki za zgodovino naše domovine, marveč obenem tudi najkrepkejši glasnik, da so na njihovih vrhovih umirali za svobodo svojih narodov vsi trije deli sedanje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Oni so poleg drugih dokazov in spomenikov najmočnejši braniki naših pravic za sogospo-

darstvo v naši skupni domovini. Kdor tega ne prizna, ta onečaščuje spomin svetlih žrtev z vnebovpijočo krivico, ki večno ne more trpeti.

Klanjajoč se svetim žrtvam padlih Srbov, Hrvatov in Slovencev, počivajočih v večnem snu in nemi slogi v Dobrudži, na Kajmakčalanu, na Kozjaku, prosimo Vsevišnjega, da

Kaj se godi doma

Položaj v rudnikih.

Razpoloženje rudarjev je bilo ob poročilu, da se je dosegel sporazum med vlado in rudniškimi podjetniki, dobro. Spor, kateri je nastal ob zahtevi, da se mora cena premoga znižati, se je moral v kratkem času rešiti, ker bi bilo drugače, če bi jame ne obratovale, več škode kot pa če bi družbe na zahtevanih 15 odstotkov pristale in se ceno znižale. Novico o sporazumu je centralno ravnateljstvo TPD v Ljubljani okoli pol 12 ure dopoldan telefonično sporočilo na rudniška ravnateljstva kakor tudi na občino.

Novica se je bliskoma razširila po Trbovljah in rudar se je trenutno oddahnil. Kislo je bilo kasneje drugo poročilo, da so stavili rudniški podjetniki protizahtevo, da se podaljša delovni čas v rudnikih za pol ure. Ta protipredlog je zbudil silno ogorčenje, ker bi se gazil zakon o osemurnem delovnem času, ki je v rudnikih že od nekdaj vpeljan in v katerega se še nihče ni upal dregati.

V rudnikih se dela 3 krat po 8 ur. V delovni čas se šteje tudi čas, ko gre rudar v jama in iz nje. Po novem bi moral rudar čakati na delovnem mestu svojega namestnika, proti čemur so se rudarji zmeraj upirali. Da bi bilo tudi sedaj dovolj nevolje, če bi se to izvedlo, je gotovo. Upamo pa, da se družbi ta namera ne posreči, kaj šele, da bi znižala mezde.

Kako nujno so rabile železnice premog, se razvidi iz tega, da je že včeraj dobil rudnik nalogo nakladati premog za železnice. Posebno je premoga primanjkovalo ljubljanski in subotški direkcijski. Nakladati se je začelo takoj in življenje na Separaciji je normalno. — Transformator, ki se je včeraj opoldne vžgal, je bil vzrok, da so bili delavci popoldne doma, šli pa so že zvečer na delo, ker je bila poškodba že popravljena.

Smrtna nesreča.

Gospa Belič Helena, žena upok. železn. strojevodje, stanujoča v Ljubljani, Ilirska ul. 27, je v ponedeljek zjutraj šla čez cesto nasproti Jernejevi gostilni na Sv. Petra cesti v trenutku, ko je privozil neki biciklist, ki je podrl gospo. Pri padcu je brčkone zadela ob cestni robnik, da si je prebila črepanje. Domov je prišla še sama, toda takoj se je onesvestila in se ni več zavedla; zvečer ob pol enajstih je umrla na posledicah padca. Očividci pravijo, da biciklista ne zadene krivda, ker je vozil v zmernem tempu in na pravi strani ter pomagal vstati gospej, ki je odšla proti domu.

Požar v Kamniku.

V nedeljo opoldne, kakor smo že včeraj na kratko poročali, ko so po birskem dnevu in veselih družbah Kamničani ravno dobro zaspali, je pričelo goreti pri zidarskem mojstru Francu Homarju pod Zapricami. Goreti je pričelo gospodarsko poslopje, natlačeno s suhimi drvi, slamo in senom in polno zidanskega in poljskega orodja ter voz. V hipu je bilo v ognju vse poslopje in niti najhitrejša pomoč ne bi bila mogla poslopja rešiti. V veliki nevarnosti je bila tudi Homarjeva hiša in vrtno poslopje s Krautovo pristavo vred. Dobro, da je na eni strani stena gorečih poslopj višja ko Krautovo poslopje, ki je komaj meter stran. Živino in dvoje voz se je posrečilo rešiti in nekaj orodja. Lastnik je zavarovan za okroglo 30.000 Din, a znaša samo škoda na orodju še enkrat toliko. Naj še požarno brambo omenimo. V četrte ure je bila na mestu nesreče. Ali predno

vsaj ob drugi desetletnici končno vzklijejo zaostali plodovi iz blagoslovljene krvi mučnikov za resnično svobodo, bratstvo ljubezni in sloge in za neokrnjeno enakopravnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v naši državi, ki naj, združeni notranje po cirilmetodijski ideji, ustvarijo bodoči dom vsem Jugoslovonom.

je pričela teči voda po ceveh, je minilo debele pol ure. Nihče ni prav vedel, odkod naj vzamejo vodo. Cevi so sklapljali slabo. Curek vode je bil v začetku slaboten. Ljudje so glasno godrnjali nad nespretnostjo in malo pripravljenostjo. Seve načelnik Cerar je spravil celo akcijo v pravi red. Ali ne bi bilo umestno, da bi se za vsako skupino hiš v mestu določilo za požarno brambo v načrtu že naprej mesto, kjer bi črpali vodo, da ne bo ob požaru zmešnjave. Na pogorišču je tlelo še v ponedeljek, ker ni bilo mogoče v stlačeni slami in butarah ugasiti ognja popolnoma.

Požar v Slov. Goricah.

Pri Sv. Antonu v Slov. goricah je pogorel posestnik Lipnik iz občine Bengove. Zgorelo mu je gospodarsko poslopje in hiša. Vzrok požara je nepojasnen. Škoda je velika, ker mu je pogorelo vse ter niso mogli ničesar rešiti.

Smrtna nesreča pri kopanju vodnjaka.

Pri Zavčovih v Grabonškem vrhu, fara Sv. Anton v Slov. gor. so praznili star vodnjak. Kopali so morali zelo globoko, da so prišli do vode. Pred nekaj dnevi se je v omenjenem vodnjaku dogodila težka nesreča. Trije delavci, ki so kopali v vodnjaku, so hoteli jama zapustiti. Dva sta stopila v škaf, navezan na vrvi, da ju potegnejo gori, tretji, Anton Čuček iz Zupetincev, pa ni hotel stopiti k njima, ampak se je oprijel za rob škafa, da ga visečega pripeljejo. Ko so pa dospeli že blizu vrha, so Čučku vsled visenja roki otrpeli, izpusil se je ter padel v globino. Pri padcu se je smrtno pobil ter po nekaj minutah izdihnil.

Pogreb ubitega stražnika in izgon.

V St. Ilju v Slov. gor. so v petek dne 10. sept. ob obilni udeležbi pokopali žrtev brezvestnih ljudi, ki na tihem hodijo čez državno mejo. Omenjeni stražnik je imel svoje mesto v gozdu med Čeršakom in St. Iljem. Naleteti je moral na tihotapsko družbo, ki ga je napadla in ubila. Sledi kažejo, da so tuji izvršili ta zločin. Večni mir nesrečni žrtvi! — Iznale so baje tukajšnje oblasti nekega Russa, ki je bil splošno znan po imenu Peter. Naj je bil vzrok izgonu ta ali oni, vsekakor je bil to eden najtemnejših elementov v tukajšnji okolici.

Pri kopanju utonil?

Pri Gornji Radgoni je utonil v soboto pri kopanju v Muri Franc Bohinec, rodod iz Cvena pri Ljutomeru. Mudil se je na obisku pri svojih sorodnikih na Meleh pri Gornji Radgoni. Pri kopanju je zašel v vrtnice, ki ga je potegnil v globlino. Smrtno ponesrečen je bil star komaj 19 let.

Ali gre za zločin.

V ponedeljek so našli na Lajtersbergu v Scherbaumovi šupi za seno mrtvega 25—30 let starega moškega. Truplo je razširjalo neznošen smrad in se lahko sklepa iz tega, da je ležalo tam kaj že več dni. Legitimacije ni bilo pri mrliču nobene in tudi na zunaj ne vidnih znakov kake nasilne smrti. Sodna komisija je odredila prepeplavo mrliča v probrežko mrtvašnico, kjer se bo vršila danes v torek obdukcija in ugotovitev, ali gre za zločin ali za naglo smrt. Mrliča niso našli radi tega tako dolgo, ker je šupa bolj zapuščena in se rabi le malokdaj.

Odkritje spomenika padlim prostovoljcem v Dobrudži.

V Medžidiji, 8. sept.

Zvečer ob 10. uri dne 4. septembra je krenila iz belgrajskega pristanišča ladja Kralj Aleksander proti Črnemu morju, da prepelje okrog 300 udeležencev do Črne vode v Dobrudži na slavnost odkritja spomenika padlim jugoslovanskim dobrovoljcem v bitkah v Dobrudži v avgustu in septembru l. 1916. Vožnja po Donavi je obetala udeležencem obilo užitka: spoznavanje premnogih zgodovinskih krajev, kjer se je odločevala usoda balkanskih narodov, zlasti pa romantična vožnja skozi Džerdap (sotesko), kjer Donava močno pada, drvi in vre kakor v kotlu. Posebno pri železnih vratih se struga Donave zoži v do 70 metrov globok kanal in dere tako strahovito, da bi bila vsaka ladja, ki bi se ji zlomilo krmilo, izgubljena brez vsake nade na rešitev. Vendar vožnja ni bila posebno prijetna, naravnost mučna, ker je bila prepolna. Večina ljudi je vse noči polegala po tleh in po klopeh, ostali izvoljenci pa so se kuhali in potili v soparnih kabinah. Tudi družabnost se ni razvila tako, kakor je v podobnih slučajih navadno, razen med ožjimi znanci. Na ladji so se nahajali kar trije generali, kraljev zastopnik general Stevan Hadžić, ki je bil poveljnik I. divizije pro-

stovoljcev v Dobrudži, ljubeznivi general Gjurio Josifović, ki je bil poveljnik I. brigade v bojih v Dobrudži, in general Miloš Mihajlović kot zastopnik vlade in ministra vojske. Narodno skupščino je zastopalo petero poslancev, Jugoslovanski klub je zastopal poslanec Fr. Smodej. Slovesnosti so se udeležili razen številno zastopanih domačih bivših prostovoljcev v Dobrudži tudi delegati čeških prostovoljcev iz bojov v Dobrudži, ki so pa bili iz nerazumljivih razlogov kakor tudi delegati narodne skupščine pri slovesnostih potisnjeni precej v ozadje in je imela sicer lepa prireditelj čisto po nepotrebnem in proti pričakovanju izrazito vojaški značaj, kar na civilne delegate in na prostovoljce ni posebno prijetno vplivalo, ker so čutili, da so bili sicer povabljeni, a vendar — nepotrebni.

Odbor za organizacijo slovesnosti, hkrati odbor za postavitev spomenika, svoji nalogi ni bil kos. Udeleženci so morali za vsako malenkost šele spraševati, ker podrobno izdelanega programa za vožnjo ni bilo. Dne 5. septembra je bilo na vse zgodaj na ladji vse pokonci. Nihče ni hotel prespati vožnje skozi Džerdap, ki nas je obilno odškodnovala za vse neprijetnosti, četudi se je neki šaljivec izrazil: To vidim lahko tudi pri Zidanem mostu v Sloveniji. Dobro smo razločili z ladje na južnem obrežju pred znano Orsovo na izklesani steni napis rimskega imperatorja »Tabula Trajana«. Lep je pogled na Orsovo, malo mestce, kjer nas je prebivalstvo na obali ob

zvokih naše vojaške godbe na ladji pozdravljalo, kakor prebivalstvo sela Tekija na naši obali. Na obeh straneh Donave je bila zelo vidna razlika v kulturi. Severno obrežje ima na nekdanji ogrski strani avtomobilno cesto, na južnem so pa kozje stezice. V nadaljnjem se pa slika menja in je lepo obrežje na južni, bolgarski strani, severno pa, na romunski strani, je močvirnato in se vidi zgolj vrbovje. Krasno lego pa ima romunsko mestce Kalafata. Na bolgarski strani nismo nikjer pristali, toda skoro povsod nas je prebivalstvo na obrežju pozdravljalo, zlasti v Vidinu, ki se mu vidi že značaj nekdanje turške trdnjave. Na več čolnih in eni ladji smo videli ruske zastave. Štiri, pet vitkih minaretov iz sredine mesta nas je opozarjalo, da je bil ali je še morda tu turški življenjski precej močan.

Dne 6. septembra dopoldne ob desetih smo se pripeljali mimo Ruščuka na bolgarski strani do romunskega mesta Giurgiu. Nismo smeli izstopiti, čeravno je bilo določeno, da bo ladja tam ostala čez noč, ker ni bilo romunskim oblastem to prijavljeno. Šele ob 12 je prišlo dovoljenje od policijske oblasti, da smemo neovirano in brez vsakih legitimacij izstopiti. Romunski general je prišel na pristanišče pozdravit. V mesto, ki je oddaljeno od pristanišča kake 3 km, smo se na vozovih in avtomobilih prepeljali za nizke cene, mnogi so jo pa mahnil peš. Mesto šteje danes samo še kakih 15.000 prebivalcev, ker je bilo prebivalstvo, ki je šlo prej okrog 35.000 pre-

bivalcev, evakuirano in od bolgarske artiljerije močno poškodovano. Mesto ima precej orientalski značaj. Na glavnem trgu sta zvečer igrali kar dve godbi, naša vojaška godba z ladje, in romunska, ki je priredila jugoslovanskim gostom koncert. Zvečer po koncertu smo se vrnili na ladjo. Zjutraj pred odhodom so napravili prijateljski obisk našim oficirjem na ladji romunski častniki, zelo prijetni družabniki, ki bi jih po izlikani uniformi, lakastih čevljih in salonskem nastopu sodil, da so boljši salonski kakor bojni levi. Donava postaja vedno širja in ima človek vtis, da se vozi po morju. Ko se približamo Črnivodi in se iz daljave zablizi v svoji belini navidežno vitek most čez Donavo, se vse dvigne. Čez most, ki ga nosi šest mogočnih kamnitih podzidkov, ali če vračunamo še mostov podaljšek, 19 podzidkov, drvi ravno vlak. Na mostu vidimo vrh stožčastega ogrskega mostu črno piko, misleči, da je kak ptič. Ko se približamo, vidimo, da leti drzen deček z višine doli, da se vse zopet na drugo stožčasto višino mostu. Most nosi napis kralja Karla I. in je eden največjih, pa tudi najlepših mostov na svetu, edini most čez Donavo naprej od Belgrada do Črnege morja. »Uniforme na kljuno ladje!« zapove vojaški formalni organizator in vodja na ladji, »mi civilna banda pa v ozadje,« mu odgovori neki civilist. Romunske oblasti in korporacije so nam priredile zelo pristrčen sprejem. Od vojaškega vodstva so dobili poziv, da se udeležijo sprejema samo gospodje

Dnevne novice

★ **Somišljeniki!** Zadnji dnevi volivne borbe v zbornici za trgovino, obrt in industrijo teko. Skrbite, da bo oddana pravočasno vsaka glasovnica. Za vsak glas gre. Če kdo ni dobil glasovalnih listin, naj vpraša na pošti. Upoštevajte navodila v naših časopisih. — Kdor ni dobil glasovalnih listin, naj jih hitro reklamira.

★ **Sleparije in zvijače** so orožje žerjavovskih demokratov. Zlasti nam prihajajo vedno nova poročila, kaj delajo nekateri ježesarski poštni uslužbenci. Najnujnejše prosimo zato vse naše volivce, naj marljivo pazijo na take žerjavovske eksponente in si jih natanko ogledajo. Proti vsem bomo najstrožje nastopili.

★ **Kje so ležala pisma?** Preteklo soboto smo poročali, da volivci v Moravčah do petka še niso dobili pismen Jelatin-Ogrinove liste, ki so bila oddana v ponedeljek (6. sept.) na glavni pošti v Ljubljani. Ker je domžalska pošta tranzitni urad za moravsko pošto, bi lahko kdo mislil, da so omenjena pisma obležala v Domžalah. Zato nas je g. upravnik domžalske pošte naprosil, da ugotovimo, da so pisma prišla v Domžale v ponedeljek zvečer in jih je domžalska pošta že v terek jutraj odpremila proti Moravčam, kamor bi morala dospeti ob pol 12 dopoldne. Kljub tej njih naslovniki niso dobili do petka. Prosimo pošto ravnateljstvo, da zadevo preišče in nam o uspehu preiskave poroča.

★ **Novice z Bleda.** Včeraj je posetil kralja in kraljico na Suvoboru grški princ Nikola s princeso. Po čajanki so se odpeljali kraljica, princ Pavle, princesa Olga in princ Nikola s princeso okoli jezera. Nato so se odpeljali grški gostje v Bohinj, kjer so se ustavili v vili princa Pavla. V Bohinj jih je spremljala tudi kraljica. Kralj se je odpeljal na lice mesta ponesrečenega vojaškega avtomobila, ki je na klanec Betin na cesti proti Lescam zavozil pod cesto. Cesta je bila mokra in je vsled tega avtomobilu spodrsnilo. Na srečo se avtomobil ni popolnoma prevrnil, ampak se je le nagnil, ker bi sicer pokopal vse štiri vojaške, ki so spremljali voz. Proti večeru se je po napornem delu posrečilo vojakom, da so izlekli avto na cesto. Poškodovan ni bil nihče. Tudi avtomobil ni dobil posebnih poškodb. Na dvoru ni videti še nikakih priprav za odhod. Zato se računa, da bo kraljeva rodovina ostala na Bledu še po 15. septembra.

★ **Spomenik dr. Medvedu** bo postavljen in odkrit v Mariboru na nedeljo pred Vsemi svetniki, 31. oktobra. Spomenik bo izdelal mariborski umetnik g. Sojč, zato je že naprej gotovo, da bo spomenik umetnina. Termin za prispevke je odbor že javil p. n. javnosti in je prav, da vsak, ki želi v ta namen kaj prispevati, svoj dar doloži čimprej. Ker je proračun še precej večji kot znašajo dosednji prispevki, se še posebno priporoča, da se pobiranje prispevkov pospeši.

★ **Smrtna kosa.** Dne 6. t. m. je umrl v Aleksandrovo g. Petar Orlič, župnik v poklju. Bil je vzoren duhovnik. Bil je tudi več let naračnik našega lista.

★ **Najbolj vesel** bo tekem tega meseca oni, kdor bo zadel 26. t. m. glavni dobiček loterije prostov. gasilnega društva v Kozjem. Kdor še nima sreče te loterije, naj si jih hitro naroči pri imenovanemu društvu ali pa kupi pri domačih gas. društvih, ker so bile vsem društvom dopolnile. Drugi glavni dobiček je krasen vinograd. Srečke bodo kmalu razprodane. Dobitkov je 50 in so velike vrednosti.

★ **Hišne trafike.** Osebe, ki imajo točilne pravice in želijo prodajati gostom tobačne izdelke, dobe to dovoljenje direktno od pristojnih okrajnih uprav finančne kontrole. V ta namen vložene prošnje je kolkovati po 5 Din

in za rešitev 20 Din. Drugih stroškov tozadevno ni.

★ **Is poštne službe.** Ministrstvo pošte in brzojava je premestilo poštnega upravnika na razpoložanju v Rogaški Slatini g. Valentina Fabianija v Sarajevo. Nadalje je vpokojen poštni in brzojavni uradnik na pošti Ljubljana 1 Josip Gruden in poštni in brzojavni uradnik pri pošti Maribor 1, Alojzij Karba.

★ **Za udeležence 700 letnice** proslave sv. Frančiška v Sloveniji je minister na intervencijo posl. Zebota dovolil 50 odstotni popust na vseh progah.

★ **Spomenik žrtvam svetovne vojske.** V nedeljo, dne 19. t. m. bo v Ormožu po ranem sv. opravilu blagoslovitev spomenika v vojni padlim. Po blagoslovitvi je sv. maša za dušni- ca v farni cerkvi.

★ **Razpis ustanov** trgovca Antona Kolenca. Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v Celju razpisuje dijaške ustanove za srednje šole za zimski tečaj 1926-1927. Prednost pri prejemanju štipendij imajo v vsakem slučaju taki pridni potrebni prosilci, ki so pokojnim g. Antonom Kolencom, veletržcem v Celju, v sorodu ali svaštvu, za njim domačini iz gornjegrajskega okraja, sicer pa Slovenci sploh, ne glede na spol. Za posamezne štipendije ni določena nobena vsota, temveč kuratorij določa po vsakokratnih razmerah in po stanju dohodkov iz glavnične imovine višino posameznih naklonitev in osebe štipendistov. Ta ustanova je namenjena dijakom gimnazije, trgovskih šol, meščanske šole ali drugih srednjih šol v Celju. Sorodnikom g. Antona Kolenca pa se smejo te ustanove podeljevati tudi na takih šolah izven Celja. Prošnje naj se vložijo izključno pisмено na naslov: Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v roke dr. Ernesta Kalana, odvetnika v Celju, do dne 30. septembra 1926. Prošnjam je priložiti zadnje izpričevalo. Pri prosilcih, ki se sklicujejo na sorodstvo, ali svaštvo z zapustnikom ali na to, da so doma iz gornjegrajskega okraja, tudi listine, s katerimi dokazujejo te svoje trditve (krstni list, rodbinski izkaz, potrdilo županstva ali župnika itd.). Tudi je treba v prošnjah navesti, kako dolgo že prosilec študira na dotični šoli ali dotičnem zavodu in koliko časa bodo po vsej priliki trajale študije; nadalje je treba priložiti popis njegovih osebnih razmer ter jih dokazati z uradno listino (ubožnim izpričevalom). Vpoštevajo se samo pismente prošnje; osebna intervencija je brezpogojno izključena.

★ **Stari desetvinski** nove mesto zlatnika je našla v Zlatorog milu gospa Gasparijeva v Domžalah.

★ **Mariborsko kaznilnico** nameravajo znatno razširiti. Kaznilnica, ki je ena najmodernejših, bi postala potem tudi ena največjih v celi državi.

★ **Za šefa-geometra** pri oddelku za agrarne operacije v Mariboru je imenovan Franc Avčin, agrarni geometer istotam.

★ **Z ljubljanskega oddelka** za agrarne operacije. Iz 5. v 4. skupino I. kategorije je prepredoval agrarni komisar dr. Fran Spiller-Muys. Napredujeval je tudi višji agrarni gradbeni svetnik inž. Ivan Presel.

★ **Dr. Anton Jehart**, profesor škofijskega semenišča v Mariboru, je pomaknjen v 5. skupino I. kategorije.

★ **Upokojitev v poštni službi.** Na lastno prošnjo so upokojeni uradniki: Anton Wagner v Ptuj, Josip Gruden v Ljubljani 1 in Alojzij Karba v Mariboru 1.

★ **Zanimivost.** Kakor znano, hoče orlov-ska družina v Trbovljah v nedeljo 19. t. m. popoldne pokazati sadove svojega dela. Na tej priložnosti bo posebno zanimivo to, da bo nastopil najmlajši jugoslovanski general s svo-

jo armado. Pa kako navdušeno govori! Le pridi si ga pogledati! V slabem vremenu se prireditve vrši v dvorani. Iskreno vabljeni!

★ **Z naših carinarnic.** V Maribor je premeščen iz Niše upravnik Dragutin Bogner, v Ljubljano pa za revizorja upravnik Karol Gerjčić s carinarne v Vinkovcih.

★ **Omejitev sprejema umobolnih.** Ker se vključ opetovanim objavam v časopisih, tičnim se omejitve sprejemov v opazovalnico oz. zavode za umobolne še vedno ne upoštevajo določila, podana vsled trajne prenapolnjenosti, se še enkrat, a to zadnjič, naznanja: Sprejeti se morejo le nujni, zavodne oskrbe absolutno potrebni slučajji — nužnost se mora v spridevalu utemeljiti, — navedba o nevarnosti zase ali za druge z dejstvi dokazati. Vsi bolniki, ki so primerni za domačo oskrbo, se morajo odklanjati. G. zdravniki naj upoštevajo ta opomin in takih bolnikov ne pošiljajo ter njim in spremljevalcem ne povzročajo nepotrebnih stroškov. Privatniki in občine, ki se pozovejo za prevzete bolnikov iz zavodov, naj se temu pozivu takoj pokore. Ker bo prenapolnjenost zavodov trajala, dokler se ne uresniči naše prizadevanje po otvoritvi novega zavoda, bo omejitev sprejemov ostala v veljavi tudi nadalje. Po tolikokratnih časopisnih objavah je umevno, da je brezpredmetno vsako pritoževanje zaradi zavrnitve oz. zaradi stroškov. — Ravnateljstvo drž. dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Ljubljana

○ **Zadnji dnevi volitev** v zbornico za trgovino, obrt in industrijo so tu. Naši somišljeniki naj poiščejo vsakega obrtnika in trgovca, moške in ženske, da ne gre noben glas v izgubo. Delajte hitro!

○ **Cujmo! Poroča se nam:** Umetnostno razstavo obeh Magoličev je obiskalo do nedelje 12. t. m. 509 obiskovalcev, od teh 103 dijaki. Ker sta razposlala pred otvoritvijo razstave 1.500 vabil na osebne naslove naše inteligence, odzvalo se je vabilom komaj 20 odstotkov povabljenec, kajti večina obiskovalcev so bili tuje. Prodanih je bilo doslej samo 14 slik, dasi se obiskovalci izražajo o razstavljenih slikah vsi brez izjeme jako pohvalno. Žal, da je danes naša duševna inteligenca tako slabo situirana! Eden naših najpopularnejših umetnikov-slikarjev se je izrazil o razstavi: »Ko bi Magoliča razstavila svoje slike pred dvema, tremi leti, razprodala bi vse. Danes pa oni, ki smatrajo umetnine za duševno potroto, nimajo par!« Magolič je vsak dan v razstavi, da vodi obiskovalce po nji. Tudi zabeleži se si obiskovalce imenoma. Razstava bo odprta še do torka 21. t. m. zvečer. Komur je na užitek lepih umetnin, naj ne zamudi obiska, kajti pri teh žalostnih razmerah najbrže Magoliča ne bo več razstavljal.

○ **Pogreb pok. g. Franca Vrečarja** bo danes popoldne ob 4. iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na pokopališču pri Sv. Križu.

○ **Smrtna kosa.** V splošni bolnici je včeraj umrl finančni računski svetnik g. Franc Urbanc. Pogreb bo v četrtek ob pol 4 popoldne. — Na Stari poti 2 je umrla Elica Krek, hčerka g. Janka Kreka. Blag jima spomin!

○ **Plakovanje Starega trga** traja že nad 3 tedne in ves ta čas je ta cesta, ki je ena najbolj prometnih cest v Ljubljani, za promet zaprta. Ampak magistratu se prav nič ne mudi. Mesto, da bi delo pospešilo, dela samo par delavcev nekaj dni, potem grejo na delo v Komenskega ulico, na Starem trgu pa delo stoji. Plakovanje bi bilo lahko že davno gotovo, če bi gospodarski odsek na magistratu hotel pokazati malo dobre volje. Čisto upravičeno je ogorčenje, posebno trgovcev na Starem trgu, ki vsled tega, ker je promet zaprt že toliko časa, trpe veliko škodo. Apeliramo

na gerentski svet, da nujno odredi, da se tlakovanje čim bolj pospeši.

○ **Društvo »Treznost«** obnavlja svoje redne sestanke. Prvi sestanek se bo vršil danes v sredo ob pol 7. popoldne v klavirski sobi drž. moškega učiteljskega v Ljubljani. Predava br. dr. Miklič: »Prekmurje in alkoholizem v Prekmurju«. Druga točka: Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi vse brate in sestre — odbor.

○ **V letošnji sezoni** bo v Ljubljani koncertiral violonist virtuoz Saša Popov, ki je lani s svojim koncertnim nastopom v dramskem gledališču vzbudil največje zanimanje in priznanje.

○ **Sladek vinski mošt** se toči v restavraciji Miklič 12 Din liter, pristen kraški Teran 36 Din liter. Več vrst najboljših štajerskih in dalmatinskih vin 11 do 20 Din.

○ **Češplje**, sveže dospele, samo danes po 2.50 Din do 3 Din, Slomškova 5, dvorišče.

○ **Umrli so v Ljubljani:** Helena Štampfl, posestnikova žena, 20 let. — Srečko Andlovic, sin mizarja, 5 let. — Josip Vatovec, pripr. fin. kontr., 34 let. — Ana Triller, zasebnica, 73 let. — Janez Črnivec, obč. ubog, 61 let. — Anton Vrečar, delavec, 30 let. — Stanislav Stepič, dninar, 32 let. — Ivan Suštaršič, bivši posestnik, 65 let. — Ela Jakopič, hči delavca, 6 let. — Anastazija Stackelberg, zasebnica, 73 let. — Mihael Klemenčič, žel. kurjač, 45 let. — Franc Vidovič, sin delavca, 1 in pol leta. — Marija Zajc, žena hišarja, 48 let. — Ivana Černe, žena delavca, 46 let. — Mira Simonič, dijakinja, 14 let. — Franja Potočnik, zasebnica, 69 let. — Marija Burgar, učiteljica, 81 let. — Alojzij Kobal, delavec, 54 let. — Terezija Belec, mest. uboga, 68 let. — Marija Hribar, bivša kuharica, 75 let. — Marija Legan, hči posest., 13 let. — Marija Juvandič, posestn. žena, 30 let. — Ivan Veber, konjederec, 47 let. — Aleksandra Kremžar, hči delovodje, 7 mesecev. — Anton Kotnik, zasebnik, 86 let. — Marija Androvič, žena stavbenika, 35 let. — Franc Rozman, posestnik, 52 let.

○ **Razne tatvine v Ljubljani.** Iz skupne stan. sobe za delavce v opekarni Emona je bila ukradena del. A. Berniku amer. rudniška svetilka. Ukradel mu jo je kak tovariš, ki pa jo je gotovo že prodal. Tudi delavca Anton Čožar in Paskat Magaš sta imela to noč ne-ljub obisk. Enemu je bila ukradena usnjata listnica z vsebino 180 Din, drugemu pa listnica s 150 Din in rmenkasta srajca, vredna tudi 50 Din. — Iz delavske garderobe opernega gledališča je bila ukradena iz žepa suknjica delavcu Živku Brajkoviču en meter dolga zlata ženska ovratna veržica, bel svilen rožnat robec in žepni nož v skupni vrednosti okoli 800 Din. — Iz veže, hiše Pred Škofijo št. 4 je bilo ukraden delavcu in vozniku Josipu Andrejčiču kolo znamke »Waffenrad« tov. štev. 312155, črno pleskano, vredno še 1500 Din. Na zadnjem delu je bilo kolo pritrjeno s ključavnico, tako da ga je moral tat najprej nekam odnesti, kjer je odstranil zaporo. — Poleg teh je bilo prijavljenih več-raj več manjših tatvin z našega trga in pa v raznih okolomestnih vrtovih in nasadih. Ne-znan tat je tudi obiskal delavsko barako pri gradbi frančiškanske cerkve v Šiški in je odnesel dvema Bosancema nekaj starega perila in obleke in pa okrog 300 Din gotovine.

○ **Surova ponočnjaka** sta Ivan Dolenc in njegov tovariš Ivan Petras, prvi čevljarški, drugi pa pečarski pomočnik. Ta dva sta se vračala prednočnim domov in sta naletela v Švabičevi ulici pri kraju na tleh ležečega mohamedanca Mehjo Topčagačiča. Mož se je, dasi mohamedanec, pregrešil zoper svoje verske predpise in se ga je tako nalezelo, da je končno obležal in zadremal v jarku. Ko sta prišla gori imenovana, sta ga prebudila, toda mesto da bi mu pomagala, sta ga začela brez vsakega poviada pretepati in brcati. K sreči pa je prišel nek kolarski mojster, ki ej suro-veža prepodil. Pijanega ago je peljal na polico, kjer so ugotovili več manjših poškodb po glavi in životu. Obračun pride pred okr. sodnikom.

○ **Policijska kronika.** Policija je aretirala včeraj neko srednje staro žensko, ki je že znana na policiji pod imenom Katarina in sicer zopet radi vlačuganja. — Poleg tega je bilo prijavljenih več ovadb in sicer radi tatvine rudarske svetilke in obleke, ena radi goljufije v znesku 365 Din, trije so bili ovade-ni, ker so se pijani pretepali v gostilni in so napravili nekaj poškodb in precej škode, šest so jih ovadili radi kaljenja nočnega mi-ru, enega radi kršenja občnega reda in pa kar deset radi prestopkov cestno-policijskega reda.

Maribor

□ **Pojasnila za volitve** dobite vsi volivci v volivni pisarni Aleksandrova 6. I. Mnogi ne vedo, kako je izvršiti to komplicirano volitev, zato naj si poiščejo pojasnila tu ali pri naših somišljenikih.

□ **Za priklopitev k mestu.** Petrovo selo nad parkom spada pod okoliško občino Krčevina. Ta del obsega same mične vile in nekda Tavarjev sanatorij. Prebivalce teh vil muči najbolj vlačnost, ker Petrovo selo ni kanalizirano. Na lastne stroške so si pustili pred leti lastniki teh vil izpeljati nekake od-vode na njivo, ki je bila tedaj še last stol-nega župnišča. Njiva je danes zamenjana in stoji na njej mična vila. Lastnik te nove vile

oficirji in skopljanski pravoslavni episkop. To je ostale delegate zelo in opravičeno vznevo-ljilo, tembolj, ker so bile na romunski strani številne organizacije in je došlece pozdravil civilist, načelnik mesta Črnevode. Tudi češki legionarji se niso sprejema udeležili, ker so bili šele naknadno pozvani, da se ga udeleže, delegati narodne skupščine pa za sprejem prej sploh niso zvedeli, dasi so prej vprašali, če bo kak sprejem že v Črnivodi. Zato so glasno zabavljali in odločno protestirali, z njimi pa tudi drugi. Mesto je bilo v zastavah. Vojaštvo je došlo v paradnih uniformah. Ro-munska godba je zaigrala našo državno himno.

Prenočili smo na ladji, jutraj ob polsed-mih pa smo se s posebnima vlakoma odpe-ljali v Medžidije, do cilja našega potovanja. Romunske oblasti, civilne in vojaške, so nas slovesno sprejele in pozdravile. Naš bukare-ški poslanik Čolak-Antić nas je predstavil do-munskemu vojnemu ministru in drugim dostojanstvenikom. Z avtomobili smo se peljali po novi, nalašč za odkritje spomenika narejeni cesti do spomenika, ki stoji v obliki visoke piramide na nizkem gričku v bližini mesta.

Program za odkritje spomenika je v so-glasju z našim bukareškim poslanikom sestavil poseben romunski odbor. Pod spomenikom so bili postavljeni odri. Zbrana je bila velika množica občinstva, seveda ponajveč domače-ga. Polk romunskega vojaštva je bil častna straža, pod spomenikom je pa stal oddelek našega vojaštva v popolni bojni opremi, ki je med govori oddal tri častne salve. Po cerkve-

nih obredih in molitvah za padle prostovoljce je bil spomenik odkrit. Govorili in položili so vence predsednik našega odbora za postavi-tev spomenika general Josifović, zastopnik Nj. Vel. našega kralja general Hadžić, zastop-nik romunske vlade vojni minister gen. Mir-cescu, naš poslanik v Bukarešti g. Čolak-Antić v imenu naše vlade, v imenu naše parla-mentarne delegacije posl. Vujić, romunski po-slanec dr. Lupu, zastopnik naših prostovolj-cv v boju oslepeli Lujo Lovrić in še neka-teri drugi. Med govorom generala Josifovića sta se nad spomenikom pokazala v visoki vi-šini dva romunska aeroplana, sredi med njima in visoko nad njima pa je plul ogromen orel, mirno in dostojanstveno, kakor da bi hotel protestirati proti motenju njegovega kralje-stva po aeroplanih ali pa da se tudi on, kralj zračnih višav, pokloni spominu junakov, ki so prelili svojo kri za svoje velike in lepe ideale. Šele čez dalje časa se je orel počasi ločil od aeroplanov in izginil v solnčne vi-šine. Ogromno število vencev je bilo polože-nih ob spomenik, veliko od naših korporacij, med drugimi od mest Belgrada in Sarajeva, še več pa od romunskih zastopstev. Pretres-ljivo je bilo gledati dve stari ženci v siro-mašni obleki, ki sta stali ob spomeniku in bridko plakali. Prišli sta z nami iz daljnega juga, da pomolita ob spomeniku za svoja padla sinova, morda edinca, katerih kosti leže z drugimi, prenešenimi pod kamnito pi-ramido. Mnogo mater, ki so prišle od daleč, je bilo videti v žalnih oblekah in zasolene,

Poljubovale so mrzel kamen piramide, zadnji pazdrav in hkrati ločitev od zemeljskih ostan-kov svojih sinov-junakov.

Po odkritju spomenika so mimo gostov defilirale romunske organizacije in romunske vojaške čete. Gostje so bili povabljeni na banket, kjer so bili trije kratki, pa pristrčni govori, nakar smo se odpeljali naprej v Kon-stanec ob Črnem morju, si ogledali lepo, ure-jeno in čisto mesto z lepim pristaniščem. Prav gostoljubno smo bili tam sprejeti. Sploh so se Romuni izkazali kot zelo pozorni, gostoljubni in prijazni domačini, zvečer pa smo se, po prijetnem kopanju v valovih Črnega morja odpeljali nazaj do Črnevode, na kolodvoru pozdravljeni od ogromne množice občinstva, v Črnivodi je večina odšla zopet na ladjo, en del pa se je raje vračal domov po železnici čez Bukarešto, kjer je deputacija položila ve-nec na grob neznane romunskega vojaka.

Pozdravljena še enkrat Dobruđa, kjer leže trupla tudi mnogih slovenskih prostovoljcev, kakor Vladimirja Koblerja iz Kozje-ga, Franceta Bračiča iz Planine na Štajer-skem, Franceta Moharja iz Ljubljane, Antona Batiča iz Gorice in drugih.

S.
Dama v plašču
ki ga izgotovi atelje tvrdke DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA, bo vsled dovršenega, modernega kroja in najfinejšega angleškega sukna gotovo vzbudila povsod občo pozornost. — Maska rožnata delo!

Italijanski napadi na Francijo.

Rim, 14. sept. (Izv.) Po atentatu na Mussolinija je italijansko časopisje dvignilo nove napade na Francijo. Nekateri listi naravnost očitajo Franciji, da podpira atentatorje, vsi pa pišejo, da Francija daje potuho italijanskim emigrantom in jih podpira v njihovih naklepih proti italijanski državi. »Tevere« kaže na protifašistovski komite v Parizu. V tem komiteju so ljudje, ki so člani organizacij, ki jim načelujeta Painleve in predsednik republike Doumergue. Inozemstvo se boji močne Mussolinijeve zunanje politike. Zlasti en narod (francoski) se hoče čim preje iznebiti fašistovske Italije. Ta narod goji antifašizem, ki je v Franciji zelo priljubljen.

Rim, 14. sept. (Izv.) Napadi italijanskega časopisja na Francijo radi protežiranja protifašistovske gonje se še vedno nadaljujejo.

Zeneva, 14. septembra. (Izv.) Italijanski državni tajnik za zunanje zadeve Grandi je imel več razgovorov z Briandom radi protifašistovske propagande v Franciji, ki bi utegnili poslabšati dobro razmerje med obema državama. Briand je opozarjal italijanskega zastopnika na razburljivo pisavo italijanskega časopisja, obljubil pa je, da bo francoska vlada odredila primerne ukrepe.

BRIAND ZAVRAČA ITALIJANSKE PRITOŽBE.

Rim, 14. septembra. (Izv.) Iz Zeneve se doznava, da je italijanski delegat in tajnik v zunanjem ministristvu Grandi obiskal Brianda in se pritožil, da Francija trpi v svoji sredi politične zločince, kakor je bil atentator. Briand je na očitek, ki ga je napravil tudi Mussolini v svojem govoru po atentatu, ki je vzbudil v Franciji veliko ogorčenje, takole odgovoril: »Od Francije, ki je gostoljubno sprejela 800.000 Italijanov, ne more nihče zahtevati, da mora poznati njihovo politično prepričanje in jim zapovedati, da se vrnejo v svojo domovino. Koliko zločinov so že Italijani izvršili v Franciji in Švici, vendar še ni nikomur padlo na um, da bi delal zanje odgovorno italijansko vlado. Ako bo italijanska policija dokazala, da se je atentat pripravil v Franciji, bodo naša oblastva gotovo poskrbele, da se povzročitelji izženejo ali težko kaznujejo.«

Rim, 14. sept. (Izv.) Radi ostrih napadov italijanskega tiska na francosko vlado ob priliki atentata na Mussolinija je francoski odpravnik poslov v odsotnosti poslanika interveniral pri italijanski vladi.

Obznana v Italiji.

Rim, 14. sept. (Izv.) »Lavoro d'Italia« javlja, da bo zbornica že v septembru sklicana k izrednemu zasedanju, da bo sprejela zakon o smrtni kazni za vse zločine proti življenju kralja in ministrskega predsednika kakor tudi za vse zločine proti varnosti države in sedanjega režima. Tudi »Impero« javlja, da je Mussolini sklenil predložiti zakon o smrtni kazni. Smrtna kazen bo določena tudi za vse upore in nemire, pri katerih bi se uporabljalo orožje.

Rim, 14. sept. (Izv.) Rimskega policijskega ravnatelja je vlada odstavila. To se je zgodilo takoj po demonstracijah, v katerih so demonstranti zatirjali, da življenje ministrskega predsednika ni bilo dovolj zavarovano.

Rim, 14. sept. (Izv.) Doslej so aretirali okoli 300 oseb, pa preiskava ni prinesla še nikakih novih podatkov. Zaplenili so veliko anarhističnega propagandnega materiala.

IZJEMNO STANJE V TRSTU.

Trst, 14. sept. (Izv.) Snoči ob 12. je prišlo pred gledališčem med orožniki in črnosrajčniki do incidenta, pri katerem je bil 1 mrtev in več ranjenih. Vsled tega je danes tukaj izjemno stanje.

Občinske volitve v Belgiji.

Bruselj, 14. septembra. V Belgiji bodo v kratkem občinske volitve. Katoliški stranki — demokrati in konservativci — žal tudi sedaj ne morejo priti do popolne enotnosti. Kamen spodbite je tudi pri tej priliki amnestija vseh političnih zločincev, ki so se pregrešili v svetovni vojni med nemško zasedbo. Demokrati zagovarjajo amnestijo, konservativci ji nasprotujejo. Zato se katoliški konservativci vežejo tudi z liberalci in celo v svojo škodo. Šola je povsod predmet sporazuma. Žal so v tem vprašanju konservativci v mnogih občinah popustili preveč. Katoliški demokrati so se v nekaterih občinah vezali z socialisti. Sklenili so, da vlada v vseh občinah, ki jih dobi ta koalicija v roke, popolna pariteta. Nadškofje so tak dogovor odobrili. Napovedujejo, da bodo socialisti izgubili precej glasov. Čuti se veliko notranje trenje v socialistični stranki. Sam Wanderwelde je zagrozil z demisijo.

TIFUS V HANNOVRU.

Hannover, 14. septembra. (Izv.) Epidemija tifusa se še vedno širi. Do nocoj je bilo prepeljanih v bolnišnice 1011 oseb. Dosedaj je umrlo 21 oseb.

Turistika

Koča na Kamniškem sedlu je od 18. sept. med tednom zatvorjena; v slučaju lepega vremena bo odprta v soboto dne 18. in v nedeljo dne 19. septembra, eventualno tudi naslednjo soboto in nedeljo. — S. P. D.

Zdravstvo

Dr. Francè Debevec.

Naša kuga.

V prvem članku s tem naslovom smo opisali težko stanje, ki je ustvarja med nami kužna neprijateljica — tuberkuloza. Navedli smo tudi pglavitne smernice v borbi proti njej.

Sedaj, ko je javnost kolikor toliko opozorjena na te težke, po tej bolezni sprožene probleme, smemo iti korak dalje ter skicirati malo podrobnejše načrte za uresničenje najvažnejšega poglavja v borbi proti jetiki, to je: pravočasno lečenje obolelih oseb. Čuli smo, da je v sedanjih razmerah veliki večini izmed na daljše sanatorijsko zdravljenje (mesece, celo leta trajajoče!) nemogoče. Ali ta gmotna nemožnost bi se dala v veliki meri zmanjšati, če ne sploh odpraviti. Potrebna je v to svrhu vsestranska sistematska organizacija na sledeči način:

Za lečenje tuberkuloznih so potrebni: a) dovolj številni sanatoriji; b) fondi za delno kritje oskrbovalnih stroškov za one bolne na pljučih, ki so člani organizacije, katere last je ta ali oni fond. Za ustanavljanje sanatorijev in zbiranje fondov ozir. podpiranje jetičnih članov so v prvi vrsti poklicane organizacije in korporacije, ki se že kot take predvsem bavijo z bolniško pomočjo svojim članom: bolniške blagajne vseh kategorij (OUZD, Pokojninski zavod, Bratovska skladnica, bolniška blagajna »Merkurja«, železničarjev, magistratnih nameštencev in vseh drugih poklicnih vrst; zavarovalnice itd.).

Vse te ustanove naj izračunajo 1. srednje stroške, ki jih imajo z zdravljenjem ozir. podpiranjem svojih na pljučih bolnih članov. 2. koliko bi mogle žrtvovati za lečenje svojih bolnih na pljučih v najboljšem slučaju.

Vljudno torej prosim navedene cenj. naslove za te podatke, da potem sestavim jasno sliko proračunov za eno ali drugo stran v svrhu lažjega umevanja končnih načrtov za uresničenje naših skupnih težej.

Te bolniške ustanove pa obsegajo le en del naših na pljučih bolnih. Zato velja edino umesten sledeč nasvet: Vsaka večja stanovska organizacija zberi skupen fond za omogočenje zdravljenja svojim članom. Del tega fonda bi se uporabil kot delni kapital (obenem s fondi drugih organizacij) za zgradbo lastnega zdravilišča, ostali del pa bi se upotrebil za delno kritje oskrbovalnih stroškov. N. pr. njih član oboli na tej bolezni. Sam bi mogel žrtvovati dnevno največ 30—50 Din. Iz fonda bi dobival 20 do Din dnevno, mogel bi torej potem ostati v sanatoriju recimo šest mesecev. Koliko bi bilo ljudem s tem pomagano! Saj se navadno razbije možnost zdravljenja baš na diferenci teh 20—40 Din na dan.

Se lažji bi bil račun za dežje zdravilišče: Režijske stroške računajmo za dan ca 40 Din. Starši bi mogli plačevati po 15—30 Din, ostalo bi kril fond. Koliko dece bi moglo na ta način dospeti do svojega zdravlja!

Naj nikdo ne poreče: Ne bom imel te bolezni! V vsakem odraslem človeku bi mogli najti ognjišča s tuberkulozno historijo. In kdo ti more dati zagotovilo, da ta žerjavica pod pepelom enkrat znova ne zažari? Nadalje pa je naša socialna dolžnost prispevati k zdravljenju in k zdravju naših kolegov in kolegic in njih dece. In ko bi se kdo izmed nas ob priliki kot zdrav človek ustavil pred sanatorijem, ki je bil zgrajen s pomočjo naših gmotnih žrtev, ali mu ne bi od ponosa močnejše utripalo srce?

Katera društva naj bi — poleg že navedenih bolniških organizacij — zbrala fonde za zdravljenje svojih tuberkuloznih članov in njih dece?

Predvsem: 1. stanovska učiteljska organizacija; 2. stanovska profesorska društva ozir. njih skupno združenje; 3. stanovska zveza za duhovnike; 4. razne druge poklicne vrste: farmacevti, zdravniki, advokati in notarji, inženirji, novinarji itd.; 5. dijaštvo.

Slednji bi mogli organizirati živo akcijo v svrhu zbiranja zaklada za tuberkulozne tovariše. Mogli bi vsi zajedno zbrati najmanj 200 tisoč dinarjev (potom neposrednjega zbiranja, predstav, cvetličnih dnevo, loterij itd.)

O prelepi priliki izkazovanja odličnega dobrega dela, ki ga lahko store premožni pojedinci, ki jih diči poštvalno in sočutno srce, smo napisali stavek že zadnjič; naj bode ta lepa misel in obenem naša živa želja samo ponovljena.

Vljudno prosim vsa poprej omenjena društva, zveze, združenja, da mi sporoče število svojih članov, ker morem edino potem razviti podrobnejši načrt o višini in uporabi tako zbranih fondov. Obenem naj mi sporoče predpisano članarino za posameznega člana.

Rekli smo, da bi se zgradilo zdravilišče sporazumno z večimi fondi skupaj. Dobilo bi se tudi ceno posojilo, ki bi se kasneje odplačevalo s presežki dohodkov, zlasti s pomočjo oskrbovalnine, ki bi jo bolniki-nečlani plačevali v višji meri.

S tem je v glavnem povedano vse, kar je potrebno za splošno orientacijo javnosti. Naj še enkrat vsakdo premišluje o vseh teh dejstvih, naj si predoči tužne slike bolehanja in umiranja onih siromakov, ki jim v danih prilikah ni mogoče pravočasno in dolgotrajno zdravljenje v planinskem sanatoriju; naj pomisli, koliko dobrega bi se dalo z uresničenjem očitane programa storiti in sicer izključno s poštvalno samopomočjo, kaj končno tudi ve, da tudi njega samega lahko zgrabi kužna neprijateljica. Potem bo odločitev lahka.

Vse cenjene naslove pa še enkrat vljudno prosim za podatke (na naslov: Golnik, p. Križe).

Zanimivosti

SKRIVNOST ŠTEVILK.

Zapiši katerokoli poljubno število, ga obrni, odštej manjše od večjega in deli ostanek z devet. Nič ti ne bo ostalo. Na pr.: 6291, okoli obrnjeno je 1926, odšteto 4365, deljeno z 9 je 485, brez ostanka.

Vzemi katerokoli število, z več kot dvema števkama, zapiši ga še enkrat zraven, pa se bo dalo deliti s 7, brez ostanka. Na pr.: 418, še enkrat zraven je torej 418418, deljeno s 7 je 59774.

Kako prisiliš vsakogar do števila 1089? Reci mu, naj zapiše kakšno število s tremi števkami, naj ga obrne, naj manjšega od večjega odšteje, to novo število obrne in obe števili sešteje; pa bo dobil število 1089. Primer: 843, obrnjeno 348, odšteto 495, obrnjeno 594, oboje sešteje 1089. Pa še z drugimi števili poskusi; število mora imeti tri številke, te ne smejo biti enake in mora biti rezultat odštevanja tudi še troštevilen.

Reci komu, naj zapiše, kdaj je rojen, koliko je star, kdaj se je poročil, koliko let je poročen, seštej vse te številke, in rezultat je zmeraj 3852. Na pr.: rojen 1890, star 36, poročil 1912, poročen 14 let, skupaj 3852. Pa tudi druga števila lahko vzameš, samo resnična morajo biti. Malo pomisli, pa boš brž dobil, zakaj tako. Povem ti še, da bo prihodnje leto dotična številka 3854.

ROSSINI IN NJEGOV UČENEC.

Slavni skladatelj Rossini je nekoč sedel ob oknu svojega stanovanja v Parizu, ko se spodaj na dvorišču oglasi lajna z arijo iz Rossinijeve opere »Brivec seviljski«. Lajnar je vrtel in vrtel brez temperamenta in razumevanja, tako da je Rossini ves razjarjen planil na dvorišče, vzel preplašenemu lajnarju vreteno iz rok ter sam vrtel dalje s pravim prednašanjem in ognjem. »Tako se igra, vi tepec,« je nato nahrulil ubogega možakarja. »Zapomnite si to. Jaz sem Rossini, kateremu ste z vašim orgljanjem delali sramoto.« Orglar je poslušal, se zahvalil ter odšel. Drugi dan pa je lajnar zopet prišel na dvorišče in isto arijo iz »Briveca« igral, toda vse drugače kot prej. »Tudi dan, Tempe in prednašanje je bilo prav

kakor je Rossini zahteval. Na njegovem inštrumentu pa je bil pritrtjen kos lepenke, na kateri je stalo zapisano: »Učenec velikega komponista Rossinija.«

ARETIRANI METULJ.

Svetovno znani skladatelj, tako zvani kralj valčkov, Johann Strauss je na koncertnem potovanju po Rusiji nekoč doživel v večjem mestu nekaj, kar bi mu bilo skoraj usodno. Lepa hčerka guvernerja je lahkomišljenega metulja, ki je letal od cvetke do cvetke, popolnoma vjela v svoje mreže ter ga tudi hotela za vedno imeti zase. In res je prišlo do zaroke, kmalu nato pa do poroke. Že se je slavnostni svatovski sprevod pomikal proti cerkvi, ženin proti volji je korakal poleg svoje srečne neveste pred oltar, kjer je že čakal prota, da bi ju za vedno zvezal. Tu pa je vmes posegla oblast, pred katero je moral tudi guverner kloniti, namreč policija. Ženin je bil na mestu aretiran, obtožen političnih dejanj in kakor je pač v Rusiji bila takrat navada, izgnan, toda ne v Sibirijo, pač pa na — Dunaj. Avstrijski poslanik je namreč zvedel, v kake zanjke je zašel ljubljeneec Rusov in — Dunajčanov ter si ni vedel drugače pomagati kakor na ta način, sicer nekoliko nenavaden način.

PREVIDNOST PRI ŠTETJU DENARJA.

Neki poštni uradnik v Konstanci ima strašno bolezen, raka. Tako daleč je razjedanje že napredovalo, da je desna stran njegovega obraza že izgubljena. Bolezen se je pričela na jeziku. Poizvedovanja so dognala, da je povzročitelja bolezni dobil na umazanem bankovcu za 20 mark. Uradnik je imel navado, da je pri štetju denarja prste oślinil na ustnicah in — bil je strašno kaznovan za to neprevidnost.

Nikdar se ne more dosti strogo svariti pred to nevarno razvado.

SLAB SPOMIN.

Nek znan šahist v Californiji je imeel tako dober spomin, da je zavezanimi očmi hkrati igral šah z 28 tekmeči. Pozabil pa je kdaj za god njegovo ženo.

Zgodovinska črtica

O ZGRADBI ŽUPNO-DEKANIJSKE CERKVE V ŠMARTNEM PRI LITJI.

(Ob 25 letnici njene posvetitve.)

Prostor za novo cerkev.

Večina šmartinskih vaščanov, zlasti trgovci in gostilničarji so bili zato, da se cerkev sežida v sredi vasi na mestu stare cerkve. Da se dobi več prostora, kupi naj cerkev hiši Martina in Franceta Mandelj ter plača iz stavbinskega zaklada. Seveda je moralo cerkveno predstojništvo zaslišati mnenje strokovnjaka in drugih župljanov, pa pregledati druge prostore, ki bi bili za cerkev prikladnejši in lepši, kakor n. pr. pri beneficijatu na »Hribčku« in oni za župnijskim gospodarskim poslopjem pri kapelici na »Pungertu«. V to se je povabil dne 3. septembra l. 1895 arhitekt R. Jeblinger, da prostore preišče in izreče svoje mnenje. Hkrati so se tudi povabili vsi gospodarji iz vasi Šmartno in iz Ustja ter 6. septembra občinska zastopa šmartinski in litijski, ključarji vseh cerkva ter iz vsake vasi po dva zastopnika vaščanov, ki so jih izvolili vaščani iz svoje srede. Arhitektu in dekanu se je dopadel prostor pri beneficijatu kot za cerkev najlepši, oni za župnijskim gospodarskim poslopjem najpripravnější, na mestu stare cerkve sicer ugoden, vendar ne posebno priporočljiv. Izmed interesentov pa ni bil nikdo za prvi prostor, za drugega le dva, vsi ostali pa, da se sežida cerkev na starem prostoru. Cerkveno predstojništvo se je uklonilo temu skoro soglasnemu sklepu župljanov toda pod pogoji:

1. Stari cerkvi najbližji sosedje, trgovci in gostilničarji in drugi naj zbero kupnino za hiši Martina in Franceta Mandelj z vrtom v ozadju. Vknjiži naj se z vrtom kot cerkvena last bremen prosto.

2. Trgovci in gostilničarji se zavežejo, da bodo zakon nedeljskega počitka točno izpolnjevali, med službo božjo ne prodajali in gostilničarji med božjo službo v svojih prostorih in točili in igar dovoljevali. Občinski zastop šmartinski se zaveže čuvati, da se zaveza ne prelomi.

3. Vaški zastop šmartinski skleni pri notarju v Litiji »Poroštveno zavezo«, da je porok in plačnik kupnine imenovanih hiš in vrtov, da je farna cerkev sv. Martina zemljeknjižna lastnica istih in vseh zemljeknjižnih bremen prosta.

4. Konečna odločitev glede prostora se pripusti kn. šk. ordinariatu v Ljubljani.

Po živahni debati so se predlogi v celoti sprejeli. Kn. šk. ordinariat je upoštevač želje župljanov z dnem 11. oktobra 1895 l. št. 2709 odločil, da se žida nova cerkev na prostoru stare pod pogoji cerkvenega predstojništva. Dne 5. novembra l. 1895 se je pa sklenila pred notarjem v Litiji zgoraj omenjena »Poroštvena zaveza«.

Nabava materiala za zgradbo.

Zavzelo se je neomajno stališče, da se žida nova cerkev v lastni režiji. Prav tako, da se v lastni režiji pripravi ves material in izvrše razna naročila direktno; posredovalci so bili izključeni. Na delo se je šlo z veseljem. V Cerkovniku, kjer se je na cerkvenomeznarijski parceli št. 931 kat. obč. Šmartno, kopala ilovka, je v zimski dobi skozi štiri leta 1896 do spomladi 1899 delavcev in delavk kar mrgolelo, po točenem zapisniku skupno v vseh teh letih 5460, med njimi dolga vrsta uglednih mož, kmetskih posestnikov iz vseh vasi obsežne župnije šmartinske. Kopali so ilovko seveda brezplačno le s pijačo in kruhom se jim je postreglo. Plačevali so se samo trije stalni delavci, ki so ilovko s hriba v dolino prevažali z vozački po železničnem tiru nalašč za to prirejenem. Nesreče pri kopanju ni bilo, izvzemši, da je nekoč delavcu in vozniku Martinu Hauptmanu odpovedala pri vozičku lesena zavorica pri vožnji navzdol, da je napravil imeniten salto mortale na velik kup mehke ilovke, ne da se je količnik poškodoval.

Spomladi leta 1897. se je zgradila opekarna s prostorno pečo in zato potrebnimi šupami in barakami. Najobsežnejša šupa je merila v dolgosti 48 m, na širokosti 9 m. Izdelovanje opeke se je izročilo prvotno Wehrhanu iz Celja, pozneje še istega leta v jeseni Andreju Simonetiju in po njegovi smrti l. 1898. Antonu Simeoniju iz Furlanije. Izdelovala se je poleg navadne opeke s stroji tudi gladko likana in dekorativna opeka. Vse opeke se je napravilo 1.050.000 komadov. Zložila se je v Cerkovniku v skladnice in skrbno pokrila.

(Dalje.)

Ljubljansko gledališče

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

15. sept. sredo: POVRATAK-GIANNI SHICCHIL Red B.

Hačzejeva glasbena drama »Povratak« bo sprizorjena v ljubljanski operi v sredo dne 15. septembra v popolnoma novi zasedbi. Jelo bo pela Thierry-Kavčnikova, Kato — Potuškova, Marto — Poličeva, Iva — Knitli, Stanka — Mitrovič in beača Daka — Rumpelj. Za »Povratkom« se bo izvajala Puccinijeva opera »Gianni Schicchi«, ki spada med najboljše komične opere svetovne literature zadnjega desetletja. Naslovno vlogo poje Jan. Ostala zasedba je: Lauretta — Ribičeva, Nella — Poličeva, Cieca — Ramšakova, Zita — Potuškova, Rinuccio — Kovač, Simon — Zupan, Betto — Subelj, Gherardo — Mohorič, Marko — Sekula, Spinelocio — Perko. Obe deli dirigira Neffat. Režiser »Povratka« je Kralj, režiser »Gianni Schicchi« Balatka. Predstava so vrši za abonente reda B. Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Gospodarstvo

IV. gospodarski kongres v Belgradu.

V soboto in nedeljo se je vršil v Belgradu IV. gospodarski kongres, katerega so se udeležili zastopniki zbornice, industrijskih in obrtnih organizacij. Slovenijo so na tem kongresu zastopali: zastopnika zbornice za trg. obrt in industrijo gospoda dr. F. Windischer in Ivan Mohorič, za Zvezo industrijev dr. A. Golia, generalni ravnatelj Kranjske ind. družbe g. C. Noot in ravnatelj tovarne za dušik v Rušah g. A. Krejčl. Vlado je zastopal minister za trg. in ind. dr. Krajač z štabom načelnikov prizadetih ministrstev.

Kongres je otvoril predsednik g. Gjorgje Radojlovič, nakar je sledil referat predsednika belgrajske trgovske zbornice g. M. Stanojeviča.

Na lanskem kongresu se je predvidevalo, da bomo v sezoni od 1. sept. 1925 do 1. sept. 1926 izvozili za 10 milijard dinarjev različnega blaga, medtem ko je bil faktični izvoz v tem razdobju za 23 odstotkov manjši od predvidenega. Največji primanjkljaj se opaja pri izvozu koroze, moke in gradbenega lesa. Od njedinenja do 1. 1925 smo uvozili za 42.3 milijard Din blaga, izvozili pa za 34.6 milijard. Upravičeno je, da se mora, da potrebuje država letno 1.4 milijarde dinarjev za dobave v inozemstvu, za obresti in odplačevanje inozemskih dolgov. G. Stanojevič vidi v tem dejstvu veliko nevarnost in možnost finančnega kraha vsled deficita trgovske bilance, obenem pa nevarnost za našo valuto, ki bo po njegovih prognozah pričela padati prihodnje spomlad. Zahteva energične mere za znižanje uvoza, po vzoru Italije. V splošnem so bila njegova izvajanja zelo pesimistična, kar pa je le deloma upravičeno.

Za njim je pozdravil kongres v imenu vlade minister dr. Krajač, poudarjajoč, da vlada z največjim interesom zasleduje delo kongresa. Našemu gospodarstvu je potreben točen program za novo racionalno gospodarstvo. Naše gospodarsko življenje sloni na treh stebrih. Prvi stebel je stabilizacija dinarja, katero je treba obdržati in izboljšati; drugi stebel je državni proračun, ki se je že znatno reducirail; tretji stebel pa je aktivna trgovska bilanca, ki se da doseči samo s štedenjem.

Po govoru ministra Krajača so se izvolile sekcije za cenitev izvoza. Sledil je referat S. Boškoviča o pogozdovanju in referat dr. Besaroviča o lesni industriji. Kongres se je nadaljeval v nedeljo.

Okrajna sadna razstava v Ptuj.

Okrajna sadna razstava v Ptuj se vrši meseca oktobra in sicer od 2. do 5. okt. v Narodnem domu. Sadni ogled je pokazal, da je dovolj lepega sadja in v večjih množinah; zlasti prevladuje po lepoti in velikosti letos pariški rambur ali kanadka, pa tudi druge sadne vrste, kakor lepi boskoop, bobovec, mošancelj so lepo uspele v kljub deževnemu vremenu.

Razstavilo se bo vse najlepše sadje vseh vrst, če tudi so se pri sadnem ogledu določile samo štiri vrste, kakor Baumannova reneta, kanadka, bobovec in lepi boskoop, kot najboljše vrste za razširjenje, ker najbolj uspevajo in se najlažje prodajo. — Tudi štajerski mošancelj in damazonka (ledreršca) še pridejo v gotovih legah v poštev. V ptujskem okraju že hodi mnogo kupcev za sadjem, ki

plačujejo sedaj za kilogram 2 Din. Celo iz Holandije so se zglasili kupci, ki hočejo kupiti več desetov vagonov lepega sadja in povprašujejo ravno za prej navedenimi glavni vrstami.

Vsi sadjarji bodo lahko razstavili sadje, toda le v manjši množini. Vsi pogoji za razstavo se dobe pri Sadjarski podružnici v Ptuj. Za razstavo je dovolilo ministristvo polovično vožnjo po železnici.

Promet jadranskih luk.

Prometno ministristvo je izdalo te dni prvo uradno statistiko našega pomorskega prometa za leta 1922—1925. Odveč bi bilo poudarjati važnost take statistike. Danes pa je še posebno aktualna z ozirom na spor glede prvenstva med našimi glavni izhodišči na odprto morje, oziroma glede vprašanja jadranske železnice. Poročali smo že, da se v srbskih krogih propagira jadranska proga, ki pelje na Kotor, v dalmatinskih in bosanskih krogih pa proga, ki pelje na Split.

Promet v naših glavnih lukah kaže sledečo sliko:

	Število ladij		
	1925	1924	1923
Split	15.057	13.444	11.653
Dubrovnik	6.528	6.575	5.766
Šibenik	5.741	4.309	4.117
Sušak	3.316	4.619	2.875
Kotor	3.837	2.820	2.105
	po tonaži (v 1000 tonah)		
Split	3.954	3.278	2.419
Dubrovnik	2.166	1.834	1.686
Šibenik	1.352	1.056	908
Sušak	1.046	701	345
Kotor	636	503	336

Celokupni promet v vseh lukah je znašal v l. 1925 18.936.294 ton, v l. 1924 15.027.488 ton v l. 1923 pa 11.403.043 ton. Od tega prometa je v l. 1925 odpadlo na našo mornarico (v oklepaju podatki 1924 in 1923) 76.1% (74.8%, 68.5%) na italijansko mornarico 19.7% (21.7%, 27.5%) in na angleško mornarico 2.4% (2.1%, 2.7%).

Vidimo torej da je odstotni delež naše mornarice na celokupnem prometu narastel od 68.5% v l. 1923 na 76.1% v l. 1925, italijanski pa padel od 27.5 na 19.7, kar je gotovo razveseljivo.

Splitska luka zavzema že sedaj in bo tudi v bodoče zavzela prvo mesto med našimi lukami. 27% celokupnega pomorskega prometa odpade na Split. Še večji razmah prometa pa je zabeležiti v tekočem letu vsled popolne upostavitve prometa na liški železnici. Promet Splita je bil v l. 1925 2 krat večji kot promet Dubrovnika, 3 krat večji kot promet Šibenika, 4 krat večji kot promet Sušaka in 6 krat večji kot promet Kotora. To prvenstvo pa ne gre splitski luki samo po svoji geografski legi in višini dosedanjega prometa; splitska luka je obenem najboljša naravna luka na našem Jadranu, dobro zaščiten pred vetrovi in nevarnostmi z morske strani (valovi, nevihte itd.). Zato je tudi mogoče zgraditi to luko z najmanjšimi stroški. Upajmo, da bo v vprašanju jadranske proge prodor narodno gospodarsko stališče, ki daje brez dvoma prednost splitski luki.

Znižanje cen špirta. Kakor doznavamo od interesentov, je v kratkem pričakovati od prodajnega kartela jugoslovanske industrije špirta znižanje cen špirta.

Kako pri nas država spravlja denar. Iz »Trgovinskega glasnika« posnemamo, da je nedavno odšla v inozemstvo posebna komisija radi proučevanja astronomskih kupol in radi nakupa take astronomске kupole. — Pred kratkim smo poročali, da je odpotovala v Afriko (Tunis) neka komisija, ki ima nalogo skleniti kupčijo za dobavo soli iz Afrike. Kakor poroča omenjeni list, je neka druga komisija že 3 ali 4 mesece kupovala sol za našo državo v Smirni. — Da take povsem nepotrebne komisije zahtevajo ogromne stroške, je dovolj znano; kaj poreče k takemu zapravljanju državnega denarja znani komite ministrov za reševanje gospodarske krize, ki se prav rad imenuje »spas naroda«. Istočasno pa poroča belgrajski »Privredni pregled«, da trgovski minister nima po državnem proračunu možnosti (z drugimi besedami, da nima denarja), da bi angažiral nekega vseučilišnega profesorja za podoben študij gospodarske krize oz. njene sanacije.

Zakon o valorizaciji. V »Službenih novinah« št. 205, z dne 11. septembra je objavljen »Zakon o valorizaciji bilančne vrednosti investicij pri družbah, obvezanih na javno polaganje računov«, na kar opozarjamo družbe, ki želijo valorizirati tozadevne bilančne postavke.

Prvi uradni podatki naše žetve v letu 1926. Po podatkih poljedelskega ministristva smo v naši državi letos pridelali 20.595.000 met. stotov oziroma pšenice (lani 20.843.000 m. stot.) in 623.000 m. stot. jare pšenice (561.000 m. stot.); 2.542.000 (2.611.000) m. stot. ozimnega in 1.480.000 (1.899.000) m. stot. jarega ječmena; 1.727.000 (1.764.000) m. stot. ozimne in 873.000 (238.000) m. stot. jare rži; 469.000 (495.000) m. stot. z ržo pomešane pšenice; 8.739.000 (8.450.000) m. stot. ovsu. Celokupen pridelek vseh vrst žita ni zaostajal za lanskim, temveč je celo nekoliko večji od lanskega (posebno glede ovsu); le pridelek pšenice je za malenkost nazadoval. Od pridelka v l. 1926. odpade na Slovenijo 607.000 m. stot. ozimne in 15.500 m. stot. jare pšenice; 166.000 m. stot. ozimnega in 43.000 m. stot. jarega ječmena; 819.000 m. stot. ozimne in 80.500 m. stot. jare rži; 82.000 m. stot. z ržo zmešane pšenice in 248.000 m. stot. ovsu.

Albanska narodna banka, ki je bila ustanovljena v l. 1925, bo v kratkem pričela objavljati mesečne izkaze. Obtok bankovcev znaša nekaj nad 1 milij. zl. frankov, ker albanski narod v splošnem nima posebnega zaupanja v papirni denar. Zato je razumljivo, da je v statutih določena neomejena zamenjava bankovcev v kovano zlato.

Naraščanje zapadnoevropske produkcije premoga. Kot posledica štrajka angleških rudarjev se je produkcija premoga v zapadnoevropskih revirih znatno dvignila, in sicer v Nemčiji od 10.68 milijonov ton v maju na 13.07 milijonov ton v juniju, v Franciji od 4.9 na 5.4 milijonov ton, v Belgiji od 1.85 na 2.13 milijona ton in v poljski zgornji Šleziji od 1.66 na 2.50 milijona ton.

Pasivnost avstrijske sunanje trgovine. Po uradni statistiki je znašal avstrijski uvoz v prvi polovici tekočega leta 1335.9 milijonov šilingov (lani 1277.5), izvoz pa 809.5 milijonov šilingov (928.1). Pasivnost avstrijske zunanje trgovine se je torej v primeri s prvim polletjem l. 1925. zvišala od 349.4 na 526.4 milijonov šilingov. Vendar so se v zadnjem času izločili za izvoz nekoliko zboljšali.

Borza

Dne 14. septembra 1926.

Zagreb. Berlin 13.4428—13.4628 (13.4372—13.4772), Italija 201.40—202.60 (202.88—204.08), London 274.20—275.40 (274.20—275.40), New York 58.292—58.592 (58.295—58.595), Pariz 163—165 (166—168), Praga 167.30—168.30 (167.24—168.24), Dunaj 7.97—8.01 (7.958—7.998), Curih 10.9225—10.9625 (10.9194—10.9594).

Curih. Belgrad 9.1425 (9.14), Budimpešta 72.50 (72.50), Berlin 123.225 (123.25), Italija 18.50 (18.60), London 25.12 (25.13), New York 517.50 (517.625), Pariz 14.70 (14.90), Praga 15.33 (15.3325), Dunaj 78.075 (78.075), Bukarešt 2.60 (2.5875), Sofija 3.75 (3.75), Amsterdam 207.50 (207.55), Bruselj 14.15 (14.25).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.51—55, Kodanj 187.80—188.20, Milan 25.35—45, New York 707.30—709.50, Varšava 78.25. Valute: dolarji 704.50, angleški funti 84.35, lira 25.37, dinar 12.48, češkoslovaška krona 20.93.

Praga. Devize: Lira 120.55, Zagreb 59.62, Pariz 95.67, London 163.75, New York 33.70.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. 7% invest. posoj. 76—77.50, vojna odškodnina 308—310, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—196, Ljublj. kred. 165—170, Merkantilna 90—92, zaklj. 92, Prašedion 865—868, Slavenska 49 den., Kred. zavod 165—

175, Strojne 112—115, Vevče 108 den., Stavbna 55—56, Šešir 103 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 77—78, agrari 42.50—44, vojna odškodnina aranž. 808—809, kasa 308.50—309.50, sept. 810 bl., okt. 812—818, Hrvatska esk. 100—100.50, Kred. 100—102, Hipobanka 55.50 den., Jugobanka 92—93, Prašedion 865—867.50, Ljublj. kreditna 165—170, Slavenska 50—51, Srpska 130 den., Eksploatacija 10 den., Sečera 345 den., Gutmann 230—235, Slavex 115—120, Slavonija 31—31.50, Trbovlje 340—345, Vevče 105—115.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 852.000, Zivno 708.000, Alpine 349.000, Greinitz 109.000, Trbovlje 440.000, Hrv. esk. 160.000, Leykam 132.000, Avstr. tvornice za dušik 250.000, Gutmann 360.000, Slavex 152.000, Slavonija 36.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Hrastova drva, suha, meter-ska, same cepanice, fco vag. meja 21 den., hrastovi trami, ostrorobi, od 3 m naprej, od 16—18—25—30, fco vag. meja 1400 bl., bukovi testoni, monte, fco vag. meja 500 bl., hrastovi plohi, neobrobjeni, od 60 do 120 mm, od 2.50 m naprej, fco naklad. post. 900 bl., bukovi plohi, neobrobjeni, od 60 do 120 mm, od 2.50 m, fco vag. naklad. post. 400 bl., hrastovi hlodi za rezanje podnic, fco vag. naklad. post. 400 den.

Zito in poljski pridelki: Pšenica nova, fco naklad. post. 260 bl., pšenica domača nova, fco naklad. post. 285 bl., koroza fco vag. naklad. postaja 1 vagon 157.50—157.50, zaključek 157.50, rž domača fco naklad. postaja 205 blago, oves novi, fco naklad. post. 155 bl., fižol beli novi, fco vag. nakl. post. 170 bl., krompir rani, fco vag. slov. post. 95 bl., laneno seme, fco Ljubljana 350 den., laneno seme Podravina, fco Ljubljana 370 den., seno sladko, stisnjeno, fco vag. slov. post. 100 bl.

Sport

SPORTNA NEDELJA V LJUBLJANI.

Nogomet.

Finale za pokal LNP Ilirija: Maribor 8:2. — Kakor je bilo pričakovati, je Ilirija v nedeljo brez večjega napora zmagala nad SSK Mariborom ter si priborila s tem za dobo enega leta prehodni pokal nogometne podzveze. Za prireditve je vladala razmeroma dosti zanimanja in igrišče Ilirije je bilo za domačo tekmo dobro obiskano. Prebitek tekme se porabi v korist Olimpijskega fonda, za katerega so se vršile preteklo nedeljo prireditve po vsej državi.

Ilirija je razvila v napadu dobro in koristno igro; obe zvezi, Oman in Doberlet, sta dobro streljali, Herman je igral na desnem krilu zopet izvrstno ter prodrl skozi mariborsko obrambo, kadar je hotel. Halli so bili slabši kot navadno, zlasti Dekleva je imel šibek dan, dočim se Zupančič II. po svoji stari slabi navadi zopet ni znal omejiti samo na igro centerhalfa; tratil je svoje sile zopet za nepotrebno in nekoristno izlete v forward in na krila. Obrambni trio je bil manj sturen kot običajno, Miklavčič je bil kriv prvega gola. — Maribor je bil tudi tokrat zelo agilni, hiter in požrtvovalni ter je kljub porazu napravil na publiko dober vtis. Posluževal se je pretežno visoke igre, oddajanje v dolgih pasih mu je bilo vobče netočno. Najboljši del moštva se zdi napad, v katerem se je opazilo tehnično dobrega Weniga, sedanjega trenerja SSK Maribora, ter hitrega Vodeba.

Savezni sodnik Smole je rešil svojo prvo težjo nalogo in preizkušnjo dobro. Začetkom je bil pač nekoliko nesiguren — prehitro je prisodil n. pr. 2. gol proti Mariboru, — nato se je popravil in bil popolnoma na mestu.

Primorje: kombinirano moštvo 5:0. Kot predigra finalni tekmi Ilirija: Maribor se je vršila tekma med Primorjem in kombiniranim moštvom katerega so tvorili igrači klubov Hermes, Jadran in Slovan. V kombiniranem moštvu naravno ni bilo potrebne skupnosti in vigranosti, nekatera mesta so bila slabo zasedena. Primorje je bilo napram tej enajstorični enotni, izgledno moštvo z boljšno skupno igro. — Sodnik Kemperle je zadovoljiv.

Juniorski finale za utešno darilo SK Ilirije med Jadranom in Panonijo je končal z zasluženim zmago Jadrana v razmerju 4:1.

V Zagrebu se je vršila v korist Olimpijskega fonda medmestna tekma Zagreb: Belgrad. Zmagal je zopet Zagreb v razmerju 4:3.

Hazena.

Atena: Primorje 5:5. Kot zaključna prireditve jubilejnega hazenskega turnirja TKD Atene se je vršila v nedeljo dopoldne tekma med družinama Atene in Primorja. Atena je postavila k tej tekmi večinoma mlajše moči; kljub temu je dala dosti

Sven Elvestad:

Zelezni voz.

Roman.

Meni se je dozdevalo vse skrajno čudovito. Ako ne bi bil videl z lastnimi očmi razbitega letala, bi najbrže ne verjel poročilu.

»Ako premislate stvarno stanje,« je nadaljeval Asbjörn Krag, »se morate čuditi, kako preprosto se da vse razložiti. Zagonetni železni voz je izginil. Sedaj veste, odkod je prihajal ropot, in razumete tudi nesrečen slučaj s starim Gjaernaesom.«

»In tudi z gozdarjem.«

Detektiv je zgubanič čelo.

»Nikakor ne,« je odvrnil. »Saj sem vam vendar že povedal, da je bil gozdar ubit.«

»To boste bržkone težko dokazali.«

»Da, zelo težko,« je zagodel Asbjörn Krag zamišljeno, »toda končno se mi bo vendar le posrečilo.«

»Morda zahteva mnogo časa,« sem posegel vmes.

»Za druge da, toda ne za mene.«

»Zelo pogumni ste v svojih trditvah, dragi Krag. Koliko časa bo še prešlo, da mi boste pokazali moža?«

Detektiv je pogledal proti nebu, prav kakor bi hotel tam razbrati svojo modrost.

»Dvanajst ur,« je dostavil.

»Ali ste si pa tudi popolnoma svesti, da boste našli pravega?«

»Popolnoma svest.«

»In pokazali mi ga boste?«

»Da,« je odvrnil detektiv in me pogledal, »ako boste potem še želeli videti ga.«

»Torej ni mrtev?« sem vprašal.

»Ne, še živi.«

Šla sva počasi po isti poti, odkoder sva bila prišla. Sili sem Asbjörna Kraga in ga izpraševal o morilcu, toda izogibal se je odgovorom.

Proučeval sem njegov obraz zelo natanko; dozdevalo se mi je, kakor da bi bil utrujen in zdelan. Gotovo je bil bledejši — na sencih in ob kraju las je bila njegova koža bela. Očitno je moral v zadnjem času naporno duševno delati, morda tudi ponoči mnogo bdeti.

Toda kakšen sem bil jaz sam? Že več noči nisem več mirno spal in čutil sem, da me oči pečejo in da se mi ustnice tresejo. Živci so mi popolnoma odpovedali. O, kako sem hrepenel po dolgem miru! Toda sedaj se vendar le bliža konec. Jutri odhaja parnik; ali bo imel detektiv kaj uspeha ali ne, jaz sem hotel na vsak način že jutri zapustiti ta strašni kraj.

Med potoma je začel detektiv spet govoriti, da je bila vsa zadeva sploščena tako zagonetna samo zato, ker se je prepletalo troje različnih reči.

»Ako se mi ne bi posrečilo teh različnih dogodkov razložiti,« je dejal, »bi morda še danes taval v temi.«

S tem sem dobil priložnost, omeniti spet umor. Vprašal sem:

»Rekli ste mi že pred več časom, da mi boste pokazali zločinca. Ako ste si bili svoje stvari svesti, zakaj ga niste že davno prijeli?«

»Ker so mi manjkali dokazi. Ponavljam, da sem v tej zadevi delal s popolnoma nenavadnimi sredstvi.«

Detektiv je postal in mi pomežiknil.

»Čakal sem, dokler sad ne dozori,« je dejal.

»In sedaj je zrel?«

»Kmalu, v nekaj urah; potem mi bo zletel naravnost v roke.«

Med tem sva bila prišla do hotela, ki se je jasno svetil v vročem zraku; solnčni žarki so plesali na rdeče progasti platneni strešici.

»Razumem popolnoma dobro, da nestrpno čakate,« je nadaljeval detektiv, »toda pred večerom ne boste zvedeli ničesar.«

Prosil sem ga, naj mi bolj natanko določi čas. Pomislil je nekoliko in računal.

»Ob desetih,« je dejal končno.

»Prav dobro, ali naj vas takrat poiščem v hotelu?«

»Da.«

Ko sem hotel oditi, se je začel Asbjörn Krag smejati in je še vedno stal na mestu.

»Nenavadno malo ste radovedni,« je rekel.

Zmajal sem z glavo, ker nisem razumel, kaj je menil.

»Pričakoval bi bil, da bi me vprašali, zakaj naj bi prišli ravno ob desetih.«

»Bržkone imate za to svoje vzroke.«

»Gotovo, čisto določen vzrok imam. Ob desetih se začne temni.«

»Ali je tema za vaše načrte potrebna?«

»Zelo potrebna.«

»Torej bom prišel ob desetih.«

Ko sem se bil oddaljil nekaj korakov, me je poklical po imenu.

»Ah, čujte,« je dejal, »vendarle je mogoče, da me ne boste našli v hotelu.«

»Ali naj potem čakam na vas?«

»Ne, pojdite prosim na kraj, kjer vas bom čakal, ako me ne bo v hotelu.«

»Kam?«

Asbjörn Krag je pokazal proti morju. »Vidite ono veliko gručo dreves tam spodaj?«

»Da.«

»Tam me boste našli, toda poglejte najprej v hotel.«

»Tam spodaj,« sem zamrmral, »kjer se začneja pot, ki vodi čez vrh.«

»Tam, da,« je odvrnil.

Pokimal mi je in hitro odšel. Postal sem nekoliko in gledal za njim. Koracal je ob vijoličasti detelji, ki se je razprostirala med gozdom in hotelom, potem je odšel na verando in odprl hrupno steklena vrata.

Slišal sem še, kako je glasno in prijazno pozdravil v sobo...

=====

Priporočamo LJUDSKO KNJIŽNICO (Jugoslovanska knjižnica v Ljubljani): 19. sv. I. O. Curwood, Kazan, vojni pos. Knjižni roman 18 Din. vezan 30 Din. — 20. sv. Ed. About, Kralji gora. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. sv. H. R. Higgin, Jutranja zvezda. 30 Din. vez. 40 Din. — 22. sv. Otoka kaplana Granta. Popolovanje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din. vez. 58 Din.

=====

dobro igro, posebno obramba je uspešno razdirala napadalne akcije Primorja. Primorje je bilo večji del igre v rahli premoči, katere pa napadalni trio ni mogel izrabiti v rezultatu. Tekmo je vodil dobro g. Baltesar.

NURMI-WIDE-PELTZER.

Dodatno k večeršnjemu poročilu o senzaciji nelnih zmagah Peltzerja in Wideja poročamo še, da je ostal drugi dan Nurmi 30 m za Widejem; Widejev čas je bil 9:01.4, Nurmijev 9:05, Katzev 9:22.4, Fransejev 9:43 (nov nemški rekord). Dosežanji svetovni rekord Shrubbov 9:09.6. Nurmijev poraz na 1500 m ni toliko presenetil kot njegov poraz na dve milj; seveda pa dve milj ni dosti več kot 3000 m in že tam mu je bil zadnji Wide prav blizu, 8:20.8, Nurmi pa 8:20.4. — Peltzer je zmagal pri angleških prvenstvenih tekmah na 880 yardov (804.665 m) v 1:51.6, sedaj v Berlinu na 1500 m v 3:51; vmes je 1000 m, rekord ima Francoz Baraton z 2:27.4, Peltzer jih je tekel že v 2:29.3. Torej! Kakor že vemo, teče Peltzer tudi 400 m navadno od 49 do 50, 100 m je tekel že v 10.9. Je torej zelo univerzalen. Prva naš članek od 27. avgusta: Zakaj vse tečem?

O Nurmiju smo že dosti pisali. Rojen je leta 1897. v Abo na Finskem. Wide je rojen leta 1896. v Kimito na Finskem, pa je Sved. Peltzer je rojen leta 1900, prvič je nastopil leta 1921, od tedaj je blo hitro naprej. Svetovno znan je postal po svoji zmagi na Angleškem, ko je v ljuti borbi na 880 y prehitel angleškega prvaka Loweja in je zboljšal že 14 let stari Mereditthov rekord. »Njegova samozvest je neomejena, a je utemeljena na vzornem treniranju. Ne boji se nobenega nasprotnika, dolgo časa že je želel, da se skušita z Nurmijem. Sedaj sta se skušila, na meji njiju udejstvovanja.

VAZNI SPORTNI DOGODEK.

Francozi so šli zastoj v Ameriko. Pet bojev za Davisov pokal je prineslo Amerikancem štiri zmage, Francozom samo eno. Amerikanci so zmagali v boju za ta pokal sedaj kar po vrsti od leta 1920. naprej.

Druga igra Sparte v Ameriki, proti Brooklyn-Wanderers, se je končala 3:3, tretja, proti New York Giants, pa 6:0.

Avstrija Wagner je pretekla 200 m v 27.2, v zadnjem »Sp. tednu« omenjeni Kemmerich je ožino med Fehrmannom in Laalandom že preplaval. Zračna črta je 18 km, a tokovi itd. so jo po daljšali na 30 km. Kemmerich je plaval natančno 11 ur. — Weissmueller je plaval tri angleške milje (a 1609 m), zanj nenavadno razdaljo, v 56:48. Dempsey je že sedaj samo za to dobil 30.000 dolarjev, da javno trenira. — Dienerjev nasprotnik Gorman je izbojen bokser; 10 rund se je boril neodločno proti Young Striblingu, najboljšemu mlademu ameriškiemu bokserju težke teže v 10 rundah je pa po točkah premagal izbornega Jacka Demave, enkrat pa v 6. rundi k. o.

150 angl. milj je vozil znani ameriški avtomobilni dirkač Lockhart v 1:14:27, na uro 194.540 km. Zasluzil je 7600 dolarjev. — Sahara je v prav navadnem avtomobilu, 10 KS, prevozil Francoz Cervellier, čisto sam, brez spremstva. Nemci so zgradili 400 kg težek aeroplanček, samo 12 KS, samo 15 litrov bencina, pa je prevozil v 2 urah 200 km.

Žrebanje cerkvene loterije v Žireh.

(Dalje.)

1000 dobitkov à 25 Din:

Serijska A: 24290, 16420, 16998, 7440, 4401, 20290, 21458, 20657, 14901, 10219, 9842, 24815, 11888, 17950, 33, 13672, 12821, 4026, 25313, 14220, 26373, 11549, 7951, 11451, 20870, 3960, 13481, 16103, 4571, 20752, 16879, 25396, 17894, 15825, 5737, 16004, 21635, 19431, 25786, 16234, 21984, 2732, 21798, 6771, 23491, 9960, 19150, 18325, 16939, 22841, 18969, 892, 12647, 7436, 12254, 18888, 9821, 12310, 9915, 25351, 21510, 6652, 19701, 24233, 13469, 20233, 19349, 17285, 24137, 213, 19726, 17024, 22635, 19483, 16205, 11440, 21231, 7454, 8939, 1198, 20415, 23552, 15344, 23822, 11731, 5271, 19394, 2121, 6631, 18019, 14242, 25515, 8378, 5301, 3050, 2771, 5772, 22411, 1089, 22017, 23344, 17019, 12851, 4695, 9667, 7110, 1404, 1718, 13783, 17998, 23070, 18510, 17917, 21001, 14939, 5179, 11019, 21600, 13902, 13786, 15379, 8356, 21474, 3041, 14170, 21998, 18402, 19319, 17627, 25031, 9812, 4772, 3788, 3361, 16491, 16627, 19212, 8307, 7952, 657, 17972, 14849, 10207, 19786, 20160, 1431, 26055, 16870, 12720, 7897, 25621, 14083, 2458, 16331, 5475, 14499, 1287, 9213, 15536, 17614, 20123, 24361, 3794, 17595, 6753, 10793, 6754, 26420, 16183, 432, 16265, 2945, 224, 24216, 10880, 15411, 11151, 6877, 20006, 13254, 26400, 320, 2384, 2996, 11828, 16451, 16400, 22397, 13492, 13832, 8, 11911, 12591, 15984, 13401, 26118, 6927, 919, 5670, 25204, 5798, 8861, 26290, 21838, 19458, 20150, 18321, 19282, 15523, 7366, 4177, 19890, 12374, 11715, 22255, 6182, 2555, 6766, 10226, 15490, 11090, 17261, 6751, 22255, 6182, 2555, 6766, 10226, 15490, 11090, 17261, 6751, 22394, 24694, 6729, 25695, 5607, 18222, 16354, 14393, 1356, 18865, 17556, 20310, 15101, 16741, 907, 11275, 19059, 13940, 22016, 5068, 4420, 20763, 19620, 16594, 1992, 10874, 21643, 12756, 19380, 12675, 14097, 10298, 21243, 23427, 22181, 1803, 13585, 9461, 1371, 1070, 8258, 20813, 22419, 383, 7862, 23649, 15515, 8302, 467, 2306, 11813, 8892, 4290, 1756, 21563, 20540, 20462, 5243, 492, 20990, 24397, 16555, 19901, 23640, 20195, 4606, 12458, 21127, 20981, 4387, 15384, 11747, 1225, 22974, 23953, 13157, 20830, 9013, 21013, 12453, 5347, 12789, 5420, 15059, 1930, 10119, 2971, 11870, 10190, 7223, 7890, 7999, 10839, 8263, 22306, 5091, 18957, 16, 19545, 24061, 120, 4562, 6122,

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 14. sept. 1926.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometer	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Obletnost 0-10	Vrsta padavin
traj	čas					ob opazovanju v mm do 7h
Ljubljana (dvorec)	7	765.7	16.0	91	N 1	10
	8	766.1	16.0	86	N 2	10
	14	769.1	19.0	62	NW 1	8
	21	769.9	16.0	81	NW 1	8
Maribor	7	769.5	14.0	94	NW 1	10
	8	769.6	17.0	72	ENE 1	10
	14	768.0	19.0	76	NW 2	6
	21	767.8	17.0	93	mirno	9
Zagreb	7	766.0	23.0	58	mirno	0
	8	764.2	25.0	41	N 1	5
	14	768.1	12.0	—	SW 3	5
	21	768.1	12.0	—	SW 3	5

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajsko vremensko poročilo za 15. septembra: jasneje, temperatura se zopet zviša.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.

Štampilje

S. PETAN, Maribor.

Nasproti glav. kolodvora.

Oprava

za tovarno slavnikov

šivalni STROJI za slavnike, stiskalnice (preše) za slavnike in stiskalnice za kraje slavnikov se poceni prodajo. — Vprašati je: L. Mellitzer, Kleinlercher & Cie. — Domžale pri Ljubljani.

STANOVANJE

3 ali več sob v Ljubljani išče za oktober zakonski par brez otrok. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Ljubljana«.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Dekle ki ima veselje do gospodinjskih del in kuhinje, znata šivati, išče službo k boljši obitelji. — Cenjene ponudbe na upravo lista pod številko 6271.

UČENEC

za manufakturo trgovino v Ljubljani, s predpisano sol. izobrazbo, ob lastni oskrbi, se sprejme takoj. Ponudbe na upravo pod: »Bodočnost« štev. 6224.

GOSPODIČNA

zmožna vseh pisarn. del, z izvrštn. spričevali, išče primer. službo. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Odličnjakinja«.

Poštena ženska

zanesljiva in pridnih rok, katera razume kuho in delo v boljši hiši, se takoj sprejme. — Osebe snažne in dostojnega vedenja, stare 25—35 let, pridejo v poštev. Naslov se izve v upravi »Slovenec« pod številko 6230.

DRUŽABNIKA

se sprejme za najboljšo delikatesno trgovino in bufet v Mariboru. Reflektira se samo na strokovne in sodelujoče moči. — Event. se sprejme trgovski poslovodja s primer. kavcijo za vodstvo delikatesne trgovine. Soudeležba mogoča. Ponudbe s referencami na upravo lista pod šifro »Redka prilika« št. 6265.

Hajnoviša iznajdba!

Brez kvarenja blaga kemično snazenje in vsakovrstno barvanje oblek. ANTON BOC, Ljubljana. Selenburgova ul. 6. I, Glince-VII 48

Proda se več registr. blagajn in račun. stroj po ugodni ceni. Naslov se izve pri ALOMA COMPANY, Ljubljana. 6244

Preklic. — Podpisana preključem vse žaljive besede, katere sem govorila zoper Ant. Gavtroža iz Obrij. Marija Lužar.

V precizno mehaniko spadajoča dela in popravila izvršuje po zmernih cenah ANTON KOZINA — Cegnarjeva ulica 12 (blizu deželne bolnice). 6276

Prodaj poceni

2 skoro novi moški obleki, 2 športnih hlač in zimski črni plašč. Poizve se pri hišniku, Tavčarjeva ulica 2, pritličje.

7500 kg slame

za krmljenje živine takoj prodam. Slama je suha, užitna in mešana s senom. Več o tem se izve pri Karolu Novak, posestniku in županu, Zajasovnik 9, p. Motnik.

Poravnajte naročnino!

Polhove kože

kupim vsako množino. Do 20. septembra plačam Din 3 do 4. Fr. Šmalc, Ljubljana.

»ZLATA JAMA«.

Hiša s trgovino ob južni žel. poceni naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod številko 6281.

Špinačo letošnjega pridelka, hiacinte, tulipe, narcise in krukuse smo pravkar prejeli. SEVER & CIE., Ljubljana, Wolfova ulica.

100 hl belega in rdečega

vina

letnik 1925, izborna kvaliteta, ima naprodaj po ugodni ceni Jože Petan, — posestnik in trgovec — Sromlje 22/24. 6232

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah. Černe, juvelir, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3

TROBENTE

vse blehninstrumente, ter lovske rogove hitro in precizno popravljajo in preglašujejo. ALFONZ BREZNIK, Ljubljana. Mestni trg št. 3 (poleg magistr.). Stari instrumenti se vzamejo v zameuo ali pu kupijo.

KLAVIRJI!

Steinway, Hözl in Heitzmann, Förster, so svetovne prve znamke in jih dobite samo v zalogi izvedenca bivš. uč. Glasb. Matice Alfonza Breznika, Ljubljana, Mestni trg 3. Prodaja na obroke! Posojevalnica! 6127

Zidarski polir

se sprejme takoj. — Naslov in reference je poslati na upravo lista pod: Trezen in samostojen št. 6241.

Prvovrstno delo, Zmerne cene, To je naše geslo!

KNJIGOVEZNICA K. T. D. Čitalnica in tiskarna poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 5/II

Kopalne hlače, otroške majice, mrežaste, modne

raznih barvah, dokošenice, palice, nahrbtnike, žipke, dišeče milo, potrebščine za krojače, šivilje in čevljarje. Najnižje cene!

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

OB VODI BLIZU PREŠERNEVEGA SPOMENIKA

Novo otvorjeno!

Novo otvorjeno!

KONFEKCIJO upeljala je tvrdka ANTON MACUN, Maribor, Gosposka ul. 10.

Moderne obleke in raglane za gospode in dečke, po vseh cenah. Specialne šaferske hlače za dečke in poklicne obleke! Dežne plašče i. t. d. Velika izbira vsakovrstnega šofa za obleke in površnike za gospode. Dam tudi napraviti po meri! — Flaš in pliš v vseh barvah in cenah za plašče, baržun, perje in puh, odeje, koce ter bogata zaloga vsakovrstnega manufakturnega blaga. — Dam tudi na obroke brez povišanja cen! Solidna postrežba! Zahajevajte vzorce! Zmerne cene!

+

Naša nad vse ljubljena hčerka in sestra

Elica

nas je danes v nežni mladosti 3 let za vedno zapustila in se po kratki, mučepolni bolezni preselila med nebeske krilatce. Pogreb nepozabne miljenke se vrši v četrtek dne 16. t. m. iz Stare poti št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 14. septembra 1926.

Janko in Jožica Krek, starši. — Janezek, bratec.

Tužnim in potrtnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš iskreno ljubljani sin, oče in stric, g.

Franc Urbanec

finančni računski svetnik

po daljši bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes 14. septembra izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek 16. sept. ob pol 4 pop. iz mrtvašnice drž. splošne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Dražega pokojnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, dne 14. septembra 1926.

ZALUJOČI SORODNIKI

Urednik: Franc Terseglav.